УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч.134. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 18-го ЛИПНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 18, 1969 No. 134. VOL. LXXVI.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 17-го липня 1969 р.

В АМЕРИЦІ

ГОНДУРАС І САН САЛЬВАТОР ПОГОДИЛИСЯ на перемир'я, хоча суперечаться ще за його умови. Гондурас наполягає, щоб війська Сан Сальватору очистили зайняті ним прикордонні гондураські міста. Внаслідку тієї короткої, хаотичної і невиповідженої війни між тими двома малими середньо - американськими державами — десятки тисяч людей з обох сторін покинули свої доми й місцевості. Не підраховано ще числа людських жертв. Завмерла торгівля.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН Є ПРОТИВНИКОМ замороження цін і платень — заявив його пресовий секретар Роналд Зіглер. Уряд переконаний, що продовженням так званого „надподатку" та різними іншими засобами можна успішно протиставитися загрозі інфляції — без потреби проголошувати замороження цін і платень.

ВІЦЕ - ПРЕЗИДЕНТ СПІРО ЕГНЮ ПРОПОНУЄ, щоб наступною ціллю космічної програми був висад людини на Марсі. Егню сам виявив це журналістам на Кейпі Кеннеді під час того, як приглядався вистартуванню „Аполло 11" в космос. Віце - президент Егню є одним із членів окремої групи осіб, що їх призначив президент Ніксон в лютому цього року, щоб вони подали пропозиції, що діяти після того, як поведеться висадити людину на Місяці.

МУРИНИ ПОСТАВЛЯТЬСЯ прихильніше до Уряду Ніксона в ході здійснювання ним реформ, наставлених на розв'язання соціальних і економічних проблем 20-ти мільйонової маси американських муринів — заявив асистент секретаря здоров'я, освіти й суспільної опіки, Джеймс Фармер, колишній голова одної з найповажніших муринських організацій, Конгресу расової рівности. Фармер є мурином, що займає в Америці найвище урядове становище.

У СВІТІ

СОВЄТИ ЗАБОРОНИЛИ відчитати на відкритті міжнародного фільмового фестивалю у Москві привітне звернення президента Ніксона. На відкриття фестивалю прибула американська делегація під проводом асистента Президента, Лєонарда Гармента. Америка вислала на той фестиваль, як свій репрезентаційний фільм, фантастичну історію „2001 — космічна одисея". Большевики аргументували відмову щодо відчитання звернення Ніксона — що це був би прецедент для інших голів держав і урядів. Відчитано тільки звернення від совєтського прем'єра Алексея Косигіна й нікого більше. Приявними були 6.000 осіб у великій кремлівській залі.

З ІТАЛІЇ ВИДАЛИЛИ вже кілька тижнів тому члена совєтської амбасади у Римі, Константина Монахова, за його шпигунську роботу. Італійський уряд затаїв був цю справу, але тепер потвердив газетну вістку про це. Монахов, видно, постійно займався такою „дипломатичною" діяльністю, бо коли в 1959 році був „культурним аташе" в совєтській амбасаді в Буенос Айресі, то аргентинські власті теж видалили його за шпигунство.

ДО ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ ВІДЛЕТІВ голова шефів об'єднаних штабів збройних сил ЗСА генерал Ерл Дж. Вілер, щоб перевірити тамошню воєнну ситуацію та в нарадах з тамошніми американськими й південно - в'єтнамськими високими старшинами вирішити майбутню стратегію і тактику. Ген. Вілер вернеться до Америки 22 липня ц. р., саме тоді, коли президент Ніксон відлетить в подорож на Далекий Схід, до Румунії і Британії.

ЗАХІДНЬО - НІМЕЦЬКИЙ КАРДИНАЛ ЮЛІЮС ДЕПФНЕР НАТАВРУВАВ поведення ілюстрованого тижневика „Дер Шпіґель", який в минулому тижні виявив, що єпископ - помічник Матіяс Дефреґґер був причетний, як німецький старшина в другій світовій війні, до розстріляння 17-ох цивільний італійців у селі Філетто ді Камарда в червні 1944 року. Кардинал звернув увагу, що „Дер Шпіґель" зумисне промовчав, що прокуратура давно вже переслухувала в цій справі даного єпископа, і то навіть не як обвинуваченого, а тільки, як свідка, і що ані цивільні, ані духовні власті не бачили вини за Дефреґґером. „Дер Шпіґель", мовляв, хотів скомпромітувати єпископа та з ним Католицьку Церкву.

ЛЯОСЬКІ КОМУНІСТИ ЗАПЕРЕЧИЛИ важність Женевського договору про Ляос з 1962 року, в якому визнано Ляос, як невтральну державу з коаліційним урядом, до якого повинні належати представники правих, центрових і лівих партій. Комуністи давно виступили з того уряду й повели громадянську війну, яка триває дотепер, при чому на терені Ляосу перебуває тепер коло 40.000 до 50.000 реґулярного північно - в'єтнамського війська. Всі зусилля прем'єра Суванни Фуми дійти до внутрішньої злагоди з комуністами — не мали успіху. Тепер вони вимагають викликнути Міжнародну Невтральну Комісію з Ляосу.

Марія Лисогір й Уляна Любович виступлять на Союзівці цього тижня

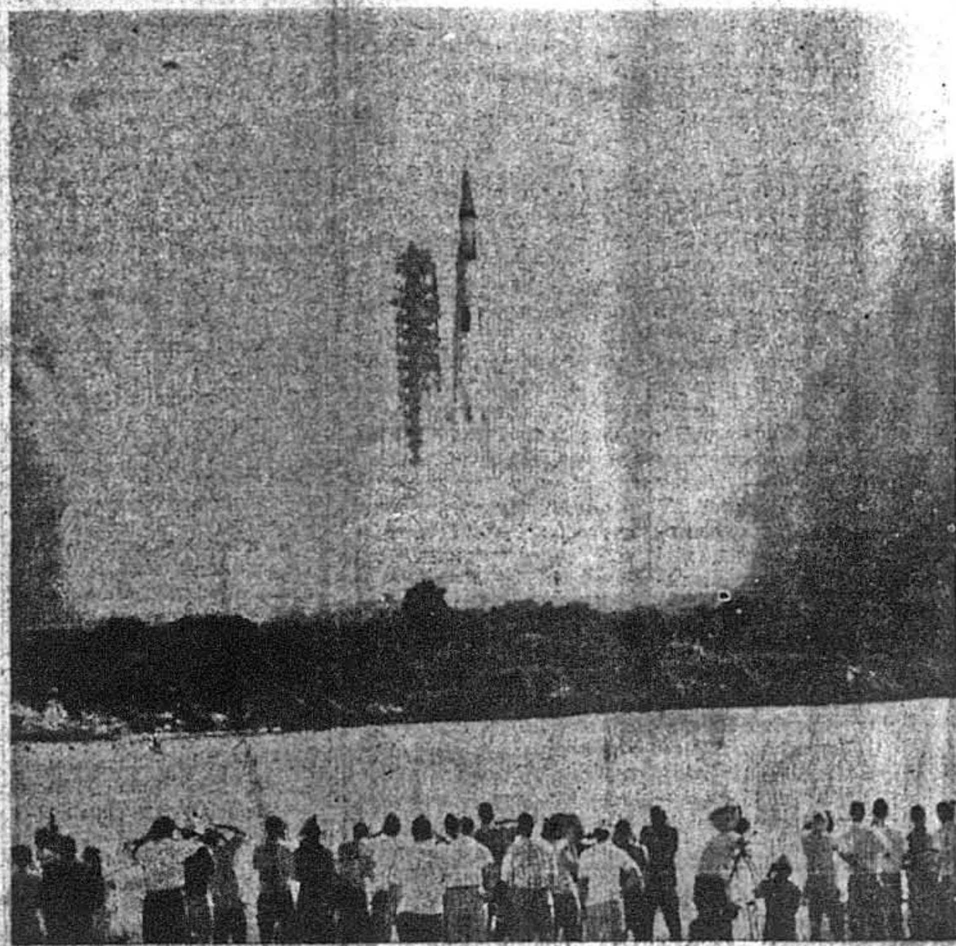
Союзівка, Кергонксон, Н. Й. — В суботу 19 липня ц. р. на цій оселі УНСоюзу в Кетскильських горах виступить із концертом пісень та арій відома оперова співачка пані Марія Лисогір. Співачці акомпаніюватиме на фортепіяні Ольга Дмитрів. Крім того виступатиме танцювальний ансамбль Союзівки. Початок концерту що буде відбуватись у великій залі „Веселки" о год. 8:30 вечора. Після концерту буде відбуватися, як кожного тижня, забава, до якої гратиме оркестра „Амор".

В неділю 20 липня ц. р., о год. 8:30 увечері в серії недільних літературно мистецьких вечорів виступить з читанням своїх оповідань та спогадів з життя українських в'язнів і заточенців у Казахстані письменниця Уляна Любович. Коротке слово на відкриття цього авторського вечора Уляни Любович виголосить ред. Б. Кравців.

Марія Лисогір

ЛЕТ „АПОЛЛО 11" ДО МІСЯЦЯ ПРОХОДИТЬ СПРАВНО, БЕЗ БУДЬ-ЯКИХ ДЕФЕКТІВ І КОРЕКТИВ. — АСТРОНАВТИ ПЕРЕДАЛИ ПЕРШІ СВІТЛИНИ ІЗ СВОЄЇ ПОДОРОЖІ

Велетенська ракета „Сатурн 5" із космічним кораблем „Аполло 11" вистрілює вгору в напрямі до Місяця із ракетної бази в Кейп Кеннеді. На першому пляні частина величезних мас людей, що приглядалися випущенню „Аполло 11" в його історичну [illegible]

Кейп Кеннеді. — Випущений в середу 16 липня ц. р. точно за визначеним заздалегідь пляном о год. 9.32 ранку космічний корабель „Аполло 11", завданням залоги якого є здійснити віковічну мрію людства: стати людською ногою на інших планетах Космосу і водночас із цим сповнити устійнену перед десяти роками у ЗСА сміливу ціль здобуття Місяця, продовжував у першому дні свій лет без будь-яких дефектів і без конечности корегувати із Землі його напрям. Започаткований цим космічним кораблем курс до Місяця, що віддалений від Землі на 238 857 миль, був такий перфектний, що передбачені для цього корективи з допомогою контрольних станцій на Землі і зайняття самих астронавтів виявилися зайвими. О год. 8-ій вечора першого дня своєї подорожі астронавти почали передавати перші кольорові телевізійні світлини із свого лету, зокрема фотографії Землі й зір, повз які летів „Аполло 11", як також із своїх зайнять. Поклалися астронавти спати на дві години скоріше, як було визначено. Дальша програма подорожі залоги „Аполло 11" визначена чодо подробиць докладно в мінутах на кожен день. В четвер 17 липня вони мають продовжувати свій лет і передавати другу телевізійну програму, яка триватиме п'ятнадцять хвилин. Така ж сама програма зайнять визначена для астронавтів на п'ятницю 18-го липня ц. р. В суботу 19-го липня астронавти з залоги „Аполло 11" спрямують свій корабель в орбіту Місяця, фотографуватимуть його поверхню і передавати зроблені світлини на Землю й увечері астронавт Алдрін перейде до десантної модулі, щоб випробувати діяння її системи. Сам десант місячної модулі на поверхню Місяця визначений на неділю і в ньому візьмуть участь Армстронґ і Алдрін. Вихід астронавтів із модулі вже на місячний ґрунт запляновований на понеділок о год. 2,17 ранку.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ПРОГОЛОСИВ ПОНЕДІЛОК 21 ЛИПНЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ДНЕМ УЧАСТИ

Вашингтон. Декілька годин після того, як був випущений космічний корабель „Аполло 11" із завданням висадити перших людей на Місяці, що має статися в понеділок 21 липня 1969 року о год. 2.17 ранку, президент Ніксон, який приглядався стартові Сатурна 5, підписав і проголосив проклямацію до американського народу. У своїй проклямації Президент закликав усе американське громадянство „відзначити момент незрівняної події" днем вільним від праці. Визначив Президент цей день „Національним Днем Участи", підкреслюючи цим співучасть всієї нації в історичному подвигу, що його мають здійснити астронавти з залоги „Аполло 11". Згідно з проклямацією през. Ніксона в цьому дні будуть закриті всі федеральні уряди, крім таких, що виконують основну для публічного життя службу. Водночас із цим Президент звернувся до губернаторів американських стейтів, посадників міст та керівників різних ділянок громадського життя, щоб вони також включилися у відзначування цього дня. Ідучи за закликом Президента, губернатор стейту Ню Йорк Рокефеллер, як також інші губернатори та посадники міст ,керівники банків і шкіл тощо проголосили пропонований Президентом день Національним Днем Участи, вільним від щоденних зайнять.

Совєти інформують про „Аполло 11", промовчують „Луну 15"

Москва. — Всі совєтські радіо- й телевізійні станції подали вістку про випущення „Аполло 11". На телевізійній програмі о год. 8.30 вечером в минулу середу, себто за східньо-европейським часом — в 4 години після відлету „Аполло 11", передано 5-хвилинний фільм про момент „рахування вділ" і вистрілення в космос „Аполло 11". Зате вже третій день після того, як Совєти випустили в минулу неділю „Луну 15" нібито з ціллю осісти також на поверхні Місяця і привезти відтіль деякі зразки, не було згадки ані в радіо- ані в совєтських газетах. Совєтська пропаґандивно -інформаційна служба поводиться супроти „Аполло 11" досить пристойно: подано життєписи всіх трьох американських астронавтів та названо їх „хоробрими мужами". Совєтські громадяни, кормлені роками офіційними заповідями про те, що Совєти будуть першими, які висадять на Місяць людину, з надзвичайним напруженням стежать за вістками про лет трьох американських астронавтів. Але вони не можуть повністю користуватись американськими радіопередачами, бо в останніх тижнях Совєти відновили заглушування „Голосу Америки".

З Південного В'єтнаму відлітають дальші американські війська

Сайґон. — На п'ятницю 18 липня призначено відлет із Південного В'єтнаму до стейту Вашинґтону дальших 750 американських вояків. Це буде третій курінь з 9-ої піхотної дивізії. З відлетом тих вояків — американські війська у Південному В'єтнамі зменшаться на 6.050 осіб, відкликаних від часу, коли президент Ніксон заповів відтягнення 25.-000 вояків. Всі вони від'їдуть з В'єтнаму до кінця серпня чи початку вересня ц. р. В тому часі Президент має повідомити про дальший контингент війська, призначений на від'їзд з В'єтнаму, — вірогідно знову 25.000 до 50.000 війська. Можна сподіватися, що до того часу більше прояснитьcя ситуація у В'єтнамі й на Паризькій конференції: чи буде продовжуватися „затишшя" на воєнному фронті і чи комуністи далі займатимуть непоступливе становище на Паризькій конференції. У четвер 17 липня мало відбутися чергове пленарне засідання Паризької конференції. Згори заповідали, що після того, як голова південно-в'єтнамської делеґації офіційно повторить пропозицію президента Нґуєна Ван Тіє, щоб комуністи вступили до Виборчої Комісії та взяли участь у загальних виборах, комуністи повторять свої закиди, що це „підступний обман" і що вони, комуністи, не будуть співпрацювати з нинішнім „лакейським" урядом у Південному В'єтнамі, а вимагатимуть створення на його місці „тимчасового мирового уряду".

В Еспанії буде відновлена монархія; Хуан Карльос наступником Франка

Мадрид. — На найближчий вівторок скликано надзвичайну сесію еспанського 564-членього парляменту, на якій голова еспанської держави Франсіско Франко має проголосити своїм наступником в Еспанії Хуана Карльоса, внука останнього еспанського короля Альфонса XIII, який стратив був престіл внаслідку революції і наступної громадянської війни. Нова еспанська конституція, прийнята три роки тому, визнає Еспанію, як монархію, при чому правити нею має король або реґент. Дорадники 77-літнього диктаторського голови еспанської держави Франсіска Франка віддавна наполягали на нього, щоб він використав дане йому конституцією право визначити свого наступника. Було віддавна відомо, що генераліссімус Франко сприяє тепер уже 31-річному Хуанові Карльосові, яким опікувався, давши йому високу військову освіту. Хуан Карльос живе недалеко Мадриду й одружений з грецькою княжною, сестрою короля Константина, Софією. Однак офіційним претендентом до еспанського престолу є син Альфонса XIII, батько Хуана Карльоса, Дон Хуан з династії Бурбонів. Він більш консервативних поглядів, як його син, і живе постійно у Портуґалії.

„СВОБОДА" НЕ ПОЯВИТЬСЯ:

1. У найближчий понеділок (з датою вівторка, 22-го липня) з уваги на проголошений президентом Ніксоном Національний День Участи у найбільшій події — висадження американських астронавтів на поверхні Місяця.

2. В тижні від 28-го липня до 2-го серпня з уваги на вакаційні відпустки працівників та необхідність деякого ремонту приміщень і машин.

Новий совєтський закон дозволяє кайдани і стріляння до в'язнів

Верховна Рада СССР у Москві затвердила 11-го липня „Закон СССР", що доповнює 14-ту статтю конституції СССР про суди і покари, при чому, це законодавство стосується всієї території СССР. У законі багато розділів і підрозділів, разом 49. Так зв. делеґати Верховної Ради заслухали і ухвалили його без додатків чи внесків. Вивчити й познайомити українців за кордоном з тим „законом" — це справа відповідних фахівців - юристів. Тут подаємо головніші пункти:

„Люди, вперше засуджені, мають відбувати свою кару, як правило, на території республіки, де до вчинку проживали. Люди, які раніше вже були засуджувані, а також засуджені чужинці та особи без державного підданства, відвозяться в спеціяльні для цих категорій місця, без різниці, на території якої республіки перебували до арешту чи були засуджені".

Судові вироки про ув'язнення, висилку на поправну працю і т. п. „виконуються органами МВД („Министерства В н у т ренних Дел") СССР і МВД союзних республік".

Громадськість СССР „бере участь у перевихованні засуджених та в контролі над діяльністю установ, які перевиховують засуджених. Форми участи громадськості в перевиховуванні засуджених встановлюються законодавством кожної республіки СССР".

„Поправно - т р у довими установами є поправно-трудові колонії, тюрми і виховно - трудові колонії" — совєтська термінологія оминає слова „концентраційні табори" чи „кацети", якими насправді є всі ті колонії. Діти й молодь, які ще не досягли 18 років життя, мають сидіти тільки у виховно - трудових колоніях. Про відправку засуджених на місця кари дбає всесоюзне МВД. Засудженого можуть ще перед тим тримати в ізоляторі. Хто не має великої кари і засуджений вперше, того мусять тримати окремо від злочинців - криміналістів і взагалі тих, які сидять за „важкі проступки", або вже раніше були засуджені. Жінки й діти в таборах і тюрмах мають бути відділені від інших груп, отже й від природного батька, якщо він також засуджений.

„Засуджені чужоземці та особи без громадянства-підданства, як правило, тримаються в колоніях ізольовано від совєтських громадян".

„Виховно - трудові колонії розділені на категорії: загального режиму, посиленого режиму, суворого режиму, та колонії - осепення. Жінки також можуть сидіти в колоніях особливо режиму за протидержавні виступи" . . . У в'язницях є дві категорії ув'язнення: загальна і сувора. Суворий режим не повинен тривати довше, як півроку, вагітні жінки і жінки з дітьми на руках не можуть сидіти на суворому режимі.

Дитячі і юнацькі виховно - трудові кацети мають два режими: згальний і посилений.

„Засуджений — позбавлений свободи, повинен як правило відбувати свою кару в тому ж самому таборі чи в'язниці". Переведення в'язня до іншої „колонії" допускається, коли він захворіє, або через якісь особливі причини. Кожний окремий випадок розглядає тільки МВД СССР.

Хто у в'язниці чи у виховно - трудовій колонії досягнув 18-річного віку, того автоматично переводять до „поправно - трудової колонії", або у в'язниці на ще важчий режим.

„Всі засуджені ходять в одязі єдиного зразка, їх завжди можна обшукати, їхня пошта підлягає цензурі, а посилки — перевірці" (параграф ч. 19). Знайдені при засуджених гроші чи цінні речі переходять „у власність держави". Ті, що перебувають під суворим режимом, мають право на прогулянку під конвоєм: 30 хв. на день. Всі засуджені мусять працювати, але одержують різні „пайки": на суворому режимі [illegible] мінімальні. Засуджені у виховно - поправних таборах можуть одержувати до 6 пакунків - посилок на рік, інші ж — лише 3 на рік: „кількість і вага пакунків залежить від режиму колонії і кодексу союзних республік".

Кількість побачень з людьми з волі — родичами — дуже обмежена різними вказівками, пунктами і параграфами. У колоніях особливого режиму, напр. дозволено тільки 2 побачення на рік; коли в'язень виконує трудову норму, спокійно поводиться і „перевиховується", кількість побачень може бути підвищена.

„Засудженим на в'язничну кару заборонено одержувати будь-які посилки, пакунки чи передачі". Всі засуджені можуть одержувати без обмеження совєтські газети, журнали, совєтську літературу — через книготорговy мережу. У виховно-трудових колоніях немає обмежень на пачки - посилки, совєтські газети й літературу. В середньому засуджені можуть писати одного листа на місяць. „Листування

(Закінчення на стор. 7-ій)

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ВИЙШЛО НОВЕ ЧИСЛО „УКРАЇНСЬКОГО КВАРТАЛЬНИКА" УККА

Ню Йорк. — У друкарні Видавництва УНС „Свобода" вийшло нове, 2-ге число англомовного видання „Український Квартальник", що його видає Український Конгресовий Комітет Америки за редакцією д-ра Володимира Душника. Головна стаття, присвячена 10-річчю проголошення Тижня Поневолених Націй урядом ЗСА, належить перу президента УККА і голови Крайового Комітету Тижня Поневолених Націй д-ра Лева Добрянського. Цій же темі присвячена і передовиця „СССР — нетривка в'язниця народів". Надруковано також статті С. Поссоні, Ліо Гаймана, д-ра Я. Гурського, проф. Кларенса Меннінґа, другу частину праці безпідставно засудженого в Україні Івана Кандиби — про право України на відділення від СССР. Крім того ,опубліковані відгуки-рецензії на 7 різномовних видань та чимала „Україніка в американських і закордонних виданнях". Це число квартальника має 92 сторінки.

„ПРОСВІТА" В ГУДСОНІ ВІДНОВИЛА ДІЯЛЬНІСТЬ

Гудсон, Арґентина. — У 1952-54 рр. українська громада в Гудсоні збудувала Український Дім, жваво працювала філія „Просвіти". В кінці 1900-х рр. понад 50 родин виїхали до ЗСА, праця занепала. Тепер, інформує тижневик „Українське Слово" з Буенос Айресу, ч. 16/1969, відновлено працю Філії „Просвіти" під керівництвом активного діяча Теодора Крайника, відновлено працю Жіночої Секції, засновано Рідну Школу та Курс Українознавства. В імпрезах беруть участь діти з місцевого Відділу СУМ.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Початок нової епохи

Сотні тисяч осіб з усіх кінців Америки поспішили до Флориди до всіх місцевостей довкола Кейп Кеннеді, щоб із тамошніх пляж, паркувальних місць чи просто ставши збоку на шляхах, бути свідком того моменту, коли висока на 363 стопи біла ракета підніметься вгору серед гуку й блиску, понісши в безкрайній всесвіт трьох американських астронавтів, із яких два мають першими за існування людства вступити на поверхню Місяця. Між тими цікавими були державні мужі й політики, з кол. президентом Линдоном Джансоном у проводі, сенатори й конґресмени, африканські й азійські дипломати, науковці, вакаціонери, юнаки й дівчата, гіппіси, студенти, моряки, люди різних рас, станів, віку й професій. Чи це справді була тільки цікавість, яка загнала їх туди? Чи може, вірніше, всі вони інстинктовно, спонтанно, відчули, що кінчається одна й починається нова епоха в історії людства і що тому не можна пропустити нагоди придивлятись такій епохальній події.

Винайдення пороху, винайдення друку, потвердження теорії про сонячну систему й вічно довкола кружляючої Землі, винайдення парової машини, відкриття Америки, розколення атому — це все були події, які започатковували нові епохи в історії людства. Сучасники тих великих новин ніколи не були свідомі всього їх глибокого значення — тільки за наслідками тих подій можна було перевірити їхню епохальність. Сучасники могли завжди тільки інстинктом відчути безсмертність таких винаходів, таких відкрить.

„Аполло 11" з трьома астронавтами щойно в дорозі до оспіваного в піснях, окутаного легендами, переказами й забобонами „круглолицього" Місяця. Три астронавти щойно в першій стадії своєї історичної місії. Другою має бути висад на поверхню Місяця, третьою — поворот на Землю. З запертим віддихом, із глибокими молитвами до Всевишнього, всі, що праґнуть добра і поступу людства, стежать за летом „Аполло 11" і бажають щирим нелукавим серцем успіху цьому надзвичайному ділу й цим трьом відважним мужам, що закінчують одну й розпочинають нову епоху.

Міжнародні змовники

В Українському товаристві дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами юнаки та дівчата із 17 країн Латинської Америки зустрілися з творчою молоддю Києва. Мова про „діслаовінування" південноамериканської комуністичної та демократичної молоді, — як висловилась „Молодь України" з 11-го липня, — що „приїхали до нашої країни на міжнародний семінар „Ленін і сучасний світ". Прибулих познайомили з творчою молоддю Києва — кількома артистами, письменником Ю. Мушкетиком, секретарюю ЦК комсомолу УССР Т. Главак, допустили їх на завод „Червоний екскаватор". Семінар відбувався в Києві, але головну доповідь читав присланий з Москви М. Мохначов, член Академії суспільних наук при ЦК КПСС. Він, після вихвалянь комуністів у країнах Південної Америки та їх попленчиків - комуністів, давав зібраній молоді лекції з підривної діяльности „в ім'я перемоги комунізму" у Арґентіні, Бразилії, Уруґваї, Параґваї, Еквадорі, Гондурасі та ін. країнах Південної Америки. Між ін., Мохначов повчав зібраних, що „студентський рух не може бути авангардом боротьби молоді проти імперіялізму — ним була і лишається робітнича молодь". Треба підходити — повчав московський імперіяліст - комуніст — „з класових позицій у революційній діяльності, в пропаганді марксизму - ленінізму". Головну скрипку між промовцями з-поміж комуністів і комунізантів з країн Латинської Америки грали на семінарі в Києві молоді комуністи з Куби.

Світова преса рідко коли згадує про Київ. Не згадала вона й цього разу про нараду міжнародних змовників, очоленних Москвою. А та нарада відбувалася саме тоді, коли Громико з Москви запрошував ЗСА до більшої дружби і співпраці... Згадувана „Молодь України" чітко окреслила завдання наради: „Ще тісніше згуртувати революційні сили Латинської Америки, спрямовуючи їх єдиним фронтом проти імперіялізму ЗСА, реакційних урядів — це буде найкращим подарунком 100-літтю Леніна"!

НІМЕЦЬКИЙ ТУРИСТ У ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНІ

Мюнхен. — В 1968 році, коли в Чехо - Словаччині настала була „відлига", багато німців - громадян Федеративної Республіки могло побувати в сусідній країні, як туристи. Особливо німці, що жили в Судетській області Чехії, мають ностальґію, нудьгу за країною своєї молодости, і мали нагоду побувати в рідні околиці, з яких їх вимела буря світової війни. Німець, про котрого тут мова, не має ніякого персонального зв'язку з Чехо-Словаччиною. Він визнає мистецтво і їздив у Чехо - Словаччину для своїх студій над пам'ятками малярства й архітектури, на які Чехо-Словаччина багата. Мав я нагоду бути на його доповіді, в якій він поділився з слухачами своїми враженнями з подорожі по сусідній країні. Відомо, що між чехами й німцями взаємини віддавна не були приязні, і антипатію до всього німецького особливо збудила агресія Гітлера на Чехію в березні 1939 р., коли був створений „Протекторат Чехії і Моравії" під німецькою окупацією. Тому чехи вітали російську червону армію в 1945 році як силу визвольну, як військо „слов'янських братів". Замок на Градчанах у Празі, де урядував президент Чехо - Словаччини Едвард Бенеш, охороняв полк совєтської армії — „імени Богдана Хмельницького"... У чехів і словаків було москвофільство у найвищій мірі між усіми слов'янськими народами. Після 1945 р. „слов'янство" чехів і словаків виявлялося в таких дрібницях, як заборона грати на публічних концертах твори німецьких композиторів — Моцарта, Бетговена, Шумана, Ваґнера... 1948 р. владу в Чехо - Словаччині захопили комуністи. З вдячности до „старшого брата", що допоміг створити комуністичну диктатуру в Чехо - Словаччині, нова влада проголосила російську мову „другою материнською мовою" для чехів і словаків. Однак режим і диктатура охолодили симпатії людности Чехо-Словаччини до російської мови.

А це ще більше зробила окупація Чехо - Словаччини російським військом 21 серпня 1968 р. Німецький доповідач каже, що чехи й словаки тепер воліють говорити з туристами кожною мовою, аби не російською. Чехи охоче вступають у розмови з туристами і показують їм сліди варварства окупаційного війська, зокрема побиті кулями стіни Національного музею в Празі на Вацлавській Площі. Саркастично називають вони це „фрески а ля Гречко" (Гречко — совєтського маршала — поставили замість Греко — знаменитого еспанського маляра).

Чехи й словаки не вірять московській пропаганді, мовляв, західні великодержави затівають війну проти Совєтського бльоку. Преса в Чехо - Словаччині мусить писати те, що наказує Москва. Але людність добре поінформована, бо всі слухають закордонних радіо. Німецький турист ствердив глибоку демократичну традицію у чехів: Масарик і Бенеш є дуже популярні в масах. При всій антипатії і ненависті до диктаторського режиму, чехи й словаки уважають, що в 1968 році Чехо - Словаччина була на порозі нової доби: будування демократичного, гуманного соціялізму. До Росії, що виступає під фальшивим іменем „СССР", людність Чехо - Словаччини ставиться з погордою. Не скорочення пишуть у листах приватних і крейдою на мурах міст закарлючкою, знак гітлеровських „СС"-із. Вражає чехів байдужість солдатів совєтської армії до своїх мертвих товаришів: мерців закопують при дорогах, і ніхто тими могилами не опікується. Окупаційне військо знаходиться в Західній Чехії, на границі з Німеччиною. Чехословацькі дивізії послано на схід, на кордон з Польщею та Україною. В Чехо - Словаччині шанують пам'ять Палаха, студента, що спалив себе, протестуючи проти російської окупації. Комуністична пропаганда хоче зробити з Палаха душевно хворого людину. Але ця пропаганда не має успіху.

Ш. А.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ТАНЦЮВАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ П. ВІРСЬКОГО ІДЕ НА ҐАСТРОЛІ ДО ЕСПАНІЇ

Кількамісячна „передишка" в совєтській пресі, без нападів на еспанський уряд і „терористичний режим" ген. Франка, виявилась: „Радянська Україна" з 13 липня повідомила, що Танцювальний ансамбль П. Вірського розпочне з 17 липня 15 виступів у Еспанії, „щоб показати еспанському народу, чим багата совєтська культура". В репертуарі, крім „Колгоспницької" й кількох подібних номерів, переважають танки, що не мають нічого спільного з „совєтською культурою": „Гопак", „Кадриль", „Повзунець", „Запорожці" й ін.

ГЛЬОРИФІКУЮТЬ ПОЛТАВСЬКУ БИТВУ

Невдала битва між військами шведського короля Карла XII і його союзника Гетьмана проти московського війська під м. Полтавою в 1709 р. — це постійний об'єкт гльорифікації українськомовної преси в окупованій Україні. На місці бою збудовано в 1950 р. великий музей, біля нього збережено багато московської зброї, а „забезпечила нашій країні перемогу". „Культура і Життя" з 13 липня сповіщає, що музей від 1950 р. відвідали два мільйони глядачів та що він поповнюється „цікавими експонатами".

Леонід Полтава

УКРАЇНСЬКИЙ СКАРБ

(2)

Годі не зацитувати й іншого тверезого голосу — із статті Анни Байрак „Не дивімся крізь пальці на мішані подружжя", з „Українських Вістей", Едмонтон, ч. 17/1969: „Живемо в час, коли в Україні робиться намагання взагалі знищити український народ. І там бачимо молодь, яка за любов до свого народу, за оборону рідної мови не вагається жертвувати собою, не боячись тюрми і Сибіру. А тут, навіть у домах деяких українських інтеліґентів, розмова між батьками і дітьми ведеться мовою англійською. Діти українські мови не знають, до рідної школи ходити не хочуть, а батьки ніяково здвигають плечима чи вмивають руки. У патріотичному пориві на сцені ставимо максимальні вимоги до всіх і вся. Поставмо нарешті максимальні вимоги до себе самих: виховуймо нашу молодь. Це наш найперший і найважливіший обов'язок".

„Зозулька", як бачимо, перегукується якоюсь мірою із старшим поколінням, хоча не все в журналі таке, до чого старше покоління звикло — і не варто наслідувати чи копіювати нашій молоді наші хиби!

Журнал, як сказано на обкладинці, „газета творчої української молоді" редагують пп.: М. Пацюк, Р. Сенькiв, Б. Будний, О. Романишин. Може „Зозулька" з її позитивами й хибами (напр., коли поет В. Симоненко став для Анни Романишин і для молодої генерації „символом безкомпромісової стійкости", то чому одночасно тим же символом не став Євген Маланюк, поет більшого формату? Чи лише тому, що він жив між еміґрантами?...) є лише голосом Редакції, чотирьох „закинутих", „тих кількох їхніх співробітників? Ні: за 37 стор. Редакція повідомляє: „УВАГА!

З огляду на брак місця, різного роду репортажі та описи з діяльности студентських та молодечих груп поміщатимемо у наступних числах „Зозульки", що при Божій помочі появиться в дуже скорому часі".

Журнал „Зозулька" може бути не лише приємний, а й приміри, адже це голос „середньої генерації". Справа, однак, у тому, що коли багато із „сердитих" інших державних народів не знають, що ж далі? — українські студенти, в своїй передовій частині — практично чи інтуїтивно відчувають, що перед ними є оте „далі". Як і належить „сердитим", зозульчани в статті з 1-го квітня 1969 р. проїхались і по автору цієї статті: „Вітаємо оптимізм п. редактора, але, на жаль, сам оптимізм не заступає реальності". Ішлося про стан вивчення української мови в ЗСА і Канаді. Студенти краще знають про цей стан, ніж хто інший. Ось про що інформує найновіше число „Зозульки" (цю чорну статистику також мають витяти старші і покласти на робочих столах своїх організацій, серйозно взяти до серця й розуму):

„Нині, в Канаді слідуючі організації, майже на сто відсотків уживають виключно англійську мову на своїх сходинах, конференціях і т. п.: Молодь Українського Національного Об'єднання (МУНО), українське студентське католицьке товариство (ОБНОВА), українське студентське та абсольвентське товариство (АЛЬФА ОМЕҐА), Українське Католицьке Юнацтво (УКО), Спілка Української Молоді Канади (православна молодь, СУМК), та „українсько - канадський" Скавт. Українські Студентські Громади, Клюби, відділи СУСК-у (Союз Українського Студентства Канади) практикують на своїх засіданнях двомовність, українську й англійську мови, де часто перевагу має англійська мова. Нині, в Канаді, Пласт, Спілка Української молоді (СУМ), та Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ) є одинокі українські молодечі організації, що користуються на всіх своїх заняттях виключно, тільки українською мовою. Крім цього, порозкидані тут і там по Канаді діють малі кружки літературних і дискусійних груп, де практикується чиста українська мова. Можна також згадати два політично - ідеологічні студентські товариства, що уживають українську мову: ТУСМ і ЗАРЕВО, але, на жаль, в Канаді ТУСМ начислює тільки около 85 „паперових" членів, а ЗАРЕВО перестало існувати, залишаючи тільки кілька н е з о рганізованих „симпатиків". Понад п'ятдесят відсотків молоді українського роду не належить до жадних, повище згаданих, українських молодечих чи студентських о р ґ анізацій, товариств, клюбів, і ін., та тим самим можна зачислити їх до тих, які „здавалося не цікавляться нічим, що має означення „українське". Але тут маємо також є оптимісти, хоч ці наші бідна, обдерта, неграмотна газетка „Зозулька" та її співробітники свідомі того, є написана непоправною українською мовою".

Якщо хтось не турбується справжнім станом справ, то не буде підраховувати прибутків і витрат, взагалі байдуже проходитиме повз проблему. Студентський журнал „Зозулька" виявляє щось інше, цілковито інший підхід. Після такої статистики не може залишатись „статистом" жадна українська людина в Канаді та й тут, у ЗСА, де також є немало проявів байдужости до української культури і мови понад 45-мільйонового українського народу, хоча кожний розуміє, що двомовна і бі-культурна людина є подвійним скарбом для кожної держави.

Скромний журналик висуває великі проблеми. На їх розв'язку потрібно наймудріших голів, і то багатьох. Нестор Томич з Ню Йорку не відкидає на сторінках „Зозульки" України, сказавши коротко. Він турбується тим, що через 10-20 рр. українська спільнота в ЗСА не буде мати провідництва, коли й далі студентам та дітям, народженим у ЗСА, будуть казати, що вони „народились на чужині". Коли українці будуть добре зорганізовані, тоді зможуть більше й практичніше допомогти українській нації в її змаганнях за державну незалежність: допомогти не лише добрим словом чи міжнародним виступом, а й іншими методами. „Студенти у нашому віці хочуть, щоб в майбутньому дальше існувала зорганізована українська спільнота, — пише Н. Томич. Він застерігає проти однобокости такого існування: „Можна надіятися, що колись в майбутньому існування міцної спільноти закордоном могло б помогти стимулювати українців на Україні до визвольного освідомлення їхньої власної ролі в світі. Але в перший мірі, еміґраційна спільнота повинна існувати і розвиватися, бо вона збагачує наше життя, бо вона зберігає для нас і для наших американських сусідів багату українську культурну спадщину, яку ми принесли до цієї країни, і з якої ми є горді. Ми повинні ввійти в життя американського народу не як безрідні сироти, а як частина міцної української спільноти, яка може всім з нас помогти як найліпше використати всі добрі нагоди, що Америка офірує. В цім насвітленню, участь в житті української спільноти була б не тяжким патріотичним обов'язком, як це молодь відчуває, а навпаки, почестю і привілеєм".

Можна, і не раз треба, полемізувати з молоддю, але до кого ж варто більше прислухатись, як не до її голосів — голосів українського майбутнього в Америці, Австралії, Арґентині, Канаді чи Бразилії?

На закінчення про те, чого ніде ніхто не порушив журнал „Зозулька".

Мова про тип української людини у вільному світі. Українці в Арґентині свідомо чи ні, набираються звичок запустити вусики, подати груди вперед... Українець в Анґлії — багато! — розповідає, кажуть, анекдоту, зберігає поважність, бо такий звичай у тій країні. Українець із ЗСА мусить бути активним, ба агресивним, бо інакше він живе вотитиме, або й пропаде. І т. д. В кожній країні формується інший тип українця. Який же вихід? Адже і в Україні формується також відмінний тип українця, про стовпище малоросів.

Єдиний вихід — збереження української мови, як другої чи першої, але мови кожної української людини у всьому світі. Українська мова це п'єдестал української людини. Хто сходить з того п'єдесталу — про того скажемо американським висловом: „Гуд бай, Чарлі!".

Але „Зозулька", на щастя, має це на увазі. Свідомо, чи ні, ця молодь знає ціну головного українського скарбу.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

Для тих, кого це може цікавити

У щоденнику „Свобода" за 5 і 6 грудня 1968 року була надрукована стаття В. Чапленка під назвою „Як можна розуміти сучасну проблему нашого визволення" про доповідь Василя І. Гришка, що відбулася 29 листопада м. р. в залі Українського Народного Дому. На жаль, я тієї доповіді не чув, хоч і мав можливість її почути. Пишу „на щастя" тому, що вірю твердженням В. Чапленка стосовно форми і змісту тієї доповіді під крикливою назвою: „Вони — там і „ми — тут". Зокрема вірю, що „ця доповідь, як на В. Гришка, нашого відомого й талановитого публіциста, не була на відповідному рівні". Вірю також і в те, що зійшла з головні тенденції доповідача В. Чапленко передав сумлінно. Пізніші вияснення В. І. Гришка, друковані також в щоденнику „Свобода" за 27, 28 і 31 грудня м. р., нічого не вияснили, а ще більше затемнили справу. А вже зовсім не відповідає дійсності „фактична" довідка В. І. Гришка про те, що „писаний текст призначався для попереднього читання й обговорення на іншому форумі" та що „з незалежних від доповідача причин попереднє читання й обговорення доповіді на відповідному форумі не відбулося, що створило певні труднощі для доповідача не зовсім „вільного" в своєму доволі імпровізованому переказі головних думок доповіді". Ніякого „писаного тексту" у доповідача не було і, здається, ще й дотепер немає, як немає і тексту іншої доповіді на 5-му з'їзді УРДП 24 грудня 1967 року під назвою „Третя сила, третій шлях, третя революція". Як писав Микола Ґаліб у чикаґському „Українському житті" (ч. 4, з 11 лютого 1968 р.), ті доповідь „тривала дві години і 23 хвилини". Я зовсім погоджуюся із дальшим твердженням Миколи Ґаліба про те, що „з його доповіді можна було прийти до висновку, що він (тобто доповідач — М. С.) не надто зорієнтований в ситуації української діяспори, як і на батьківщині". Василь І. Гришко не навчився говорити „коротко і ясно" і не має звички сумлінно готуватися до доповідей та подавати їх у писаній формі. Обидві доповіді були суцільною імпровізацією. Саме тому я не прийшов на його другу доповідь. А що в його обох доповідях було стільки поганої орієнтації, як слушно зауважив Микола Ґаліб, „в ситуації української діяспори, як і на батьківщині" та фрази всуміш із абсолютно неприйнятими для колишніх послідовників сл. п. Івана Багряного висновками і концепціями „революційної демократії в новій інтерпретації", то я й зовсім з ним і з його кількома однодумцями розійшовся.

Це останнє ствердження є відповіддю на песимістичний висновок В. Чапленка, де було сказано: „Тим то було б дуже сумно, якби ця, кажу, єдина в нас на еміґрації солідна наддніпрянська політична організація — УРДП теперішня, перед лицем такої небезпеки пішла за своїм проводирем і фактично капітулювала". І на його бажання, „щоб УРДП'івці це з'ясували вже в пресі" — УРДП „НЕ пішла за своїм проводирем" і НЕ „капітулювала". Проводир пішов „третім шляхом" і перекваліфікувався на „третю силу" та „третю революцію". Редактор уже згадуваного ч и к а ґ ського „Українського життя" в статті з 2-му за 26 січня ц. р. в статті „Консолідація чи інтеґрація" назвав цю групу „поступовим напрямком" УРДП. Ще не так давно сам Василь І. Гришко в брошурі „Україна сьогодні і ми", розуміється ж ще за життя сл. п. І. П. Багряного, бо в 1954 році, писав: „Правда, є в нас ще одна невелична група „лівих революційних

(Закінчення на стор. 7-ій)

Оксана Лукашевич

З подорожі до Юкатану

(2)

Клясичний період мая, що тривав до початку II ст., це час найкращого розвитку їхньої цивілізації. В цьому часі індіяни мая опановують цілу територію Юкатану, включно з Гватемалою та британським Гондурасом, простором 270.000 квадратових миль. Цей простір лучила тоді одна культура індіян мая, одна мова з діялектами, архітектура а головно релігійні вірування. Осередком їхнього культурного та релігійного життя було місто „Чічен Ітза".

Третій період від початку II ст., це вже вплив культури індіян ацтек-толтек, які принесли зі собою зовсім інші зразки архітектури, вірувань та політичного світогляду.

Та про це згадаю окремо при описі археологічного центру міста „Чічен Ітза".

Вертаюся до своєї подорожі. В Меріді, столиці Юкатану, задержалася лише на кілька годин. Це місто зробило на мене добре враження. Чисте, за зразком американських міст, з кількома модерними будівлями, а головне з розкішними та вигідними готелями для туристів. Беру перший автобус до „Чічен Ітза". Це ж ціль моєї подорожі. Побачити Юкатан із його археологічними розкопами було моєю мрією від перших хвилин мого приїзду до Мехіко.

Були і хвилини вагання, бо із журналів та різних описів про Мехіко, я знала, що джунглі Юкатану це славний на весь світ мисливський терен. Тут зразки найкращих та найгрізніших звірів тропіку. А знов Мехіканська Затока і Карібське море кишать від акул, які часто своєю появою, спричинюють переполох на пляжі Юкатану.

Та проте знаменита асфальтова дорога, що нею мчався наш автобус до міста „Чічен Ітза" 75 миль віддалено від Меріди, розвіяла мій страх.

По двох годинах їзди ми були вже на місці.

Мої перші враження в „Чічен Ітза" були повні зрушення, подиву та захоплення. Немов бі-з-під землі виросли масивні піраміди, святині, ряди колон, а все це на тлі буйної зелені джунглів.

Хвилинами мені здавалося, що оце заговорили до мене віки про колишню славу та могутність народу індіян мая. Маючи в руках орієнтаційну мапу археологічних розкопів, починаю все оглядати.

Та лише 20 до 30 об'єктів з змога оглянути, бо решта ще під землею та джунглями. Чи ж дивно, що часто те, що виглядало на природні горби-підвищення, це в дійсності ще невідкриті піраміди, святині та сотки жилих будинків індіян мая?

Ще кілька загальних пояснень. „Чічен Ітза" на мові мая означувало: „Чі" — уста, „Чен" — джерело, а „Ітза" — ім'я племени, котре колись тут жило. Іншими словами „Чічен Ітза" це „Уста джерела племени Ітза". А це джерело було знане, як „Святе Джерело" або „Джерело Жертв". Воно було осередком релігійного життя та ритуальних обрядів — на протязі довгих сотень літ. І саме від нього перейшла назва на ціле місто. Індіяни мая вірили, що в цьому джерелі живе „Бог дощу".

„Чічен Ітза" має на собі подвійну цінку: „Старого й нового Чічен Ітза". В ньому скрещуються дві культури, а саме: давня індіян мая й пізніша індіян ацтек-толтек з поч. II століття.

Перша із спокійною орнаментикою з життя, звичаїв релігійних ритуалів на своїх архітектурних будівлях.

Знов культура ацтек-толтек вносить зовсім нові мотиви до архітектури, а саме: серії колон, капітелі з орнаментикою вужів, людських чашок, малюнки тигрів та орлів, які їдять людські серця а далі картини вояків та героїв з вінками на головах.

Культура ацтек - толтек свідчить про основні зміни і релігійному житті давніх індіян мая.

Нові завойовники змусили прийняти і свою нову релігію, на чолі якої стояв „Кветзалькот", що значить „Вуж у пір'ї". А „Богові дощу", який жив у „Святому джерелі", про що я вже згадувала, казали кидати в жертву живих людей.

Чи ж дивно, що я хотіла найперше побачити саме це „Святе джерело"?

І пішла я цією самою дорогою давніх індіян мая, яка лучила головну піраміду „Ель Кастельо" зі „Святим Джерелом — д ж е р е л о м жертв". Ідучи, д у м а л а, скільки то індіян-„прочан" йшло тією самою дорогою до цього „Святого джерела"? Таємничого, серед джунглів, з понурою-масивною побіч святинею, де довершувано ритуальних очищень жертв-людей, які мали бути вкинуті у „Святе джерело", як жертва „Богові дощу".

Це „Святе джерело" зробило на мене сильне враження. Величезне, природне джерело, зване тут „Ценоте", з округлою, штучно виробленою формою. Зі стрімкими-прямовисними стінами, 60 стіп від поверхні води. Стояла над ним „Святим джерелом", я думала про ті жорстокі часи, а рівночасно про жахливі трагедії жертв в цьому релігійному ритуалі.

І саме тоді, коли в нас на Україні християнство обходило майже своє 100-ліття, тут в Юкатані поганське ідолство було ще в повному розвитку.

Цими людськими жертвами на початку були воєнні бранці, а опісля, як подають інші джерела, жертвували й молоденьких дівчат з усіми прикрасами, як нашийники, кульчики, перстені та інші дорогоцінності.

Едвард Томпсон, генер. консул на Юкатан, на початку нашого століття потвердив правдивість цього релігійного ритуалу, видобуваючи на денне світло ці жіночі прикраси. А походили вони не лише з Юкатану але також із Гватемали, Гондурасу, Коста-Ріки, Панами а навіть із Колюмбії в Південній Америці. Ці речі Едвард Томпсон віддав до Музею Гарвардського Університету.

Покидаючи „Святе джерело", думала я собі: а є така в деякі індіяни мая вони вірили, що ці жертви кинуті в „Святе джерело", не вмирають. Вони далі живуть, щасливі, перебуваючи разом з „Богом дощу".

Друге місце, де я довше задержалася, це було: „Ель Кастельо". Це центральна піраміда, що величиною, масивністю і головне своєю архітектурою та зовнішньою орнаментикою домінує в „Чічен Ітза". Саме цей стиль будов з масивних, шліфованих плит та камінна дуже споріднений з архітектурою стародавнього Єгипту.

(Далі буде.)

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ВІДЗНАЧАЄ В 1969-МУ РОЦІ СВОЄ СЛАВНЕ 75-ЛІТТЯ ПІД ГАСЛОМ: У ПОШАНІ ДО ПІОНЕРІВ — ЛИЦЕМ ДО МОЛОДІ! НОВИМИ ЗУСИЛЛЯМИ ДЛЯ ДАЛЬШОГО РОСТУ І РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І, ЗОКРЕМА, ДЛЯ ЗБІЛЬШЕННЯ РЯДІВ ЙОГО ЧЛЕНСТВА НАЙКРАЩЕ ВШАНУЄМО ТИХ ПІОНЕРІВ, ЩО ПОКЛАЛИ ТРИВКІ ОСНОВИ ПІД АМЕРИКАНСЬКУ І КАНАДІЙСЬКУ УКРАЇНУ ТА НАЙЛІПШЕ ЗАБЕЗПЕЧИМО БУДУЧНІСТЬ НАШІЙ МОЛОДІ!

ТРИБУНА У. Н. СОЮЗУ

Рік XVI. ЧЕРВЕНЬ—ЛИПЕНЬ, 1969 Ч. 2—3 (148—149)

Д-р Ярослав Падох

НА СЕРЕДИНІ ЮВІЛЕЙНОЇ ДОРОГИ

Перша половина союзового ювілейного року закінчилася. Ще завчасно мати повну статистику наших здобутків і втрат за той час, але не завчасно буде оглядатись назад і зробити бодай загальні підсумки нашої праці в цьому важливому півріччі. А після того слід буде поглянути вперед і намітити найбільш пекучі завдання, виконання яких вимагає від нас великий, 75-річний, ювілей нашої установи.

Оглядаючи пройдений піврічний шлях, передовсім шукаємо за відповіддю на основне питання: чи виконали ми свій ювілейний обов'язок в тому часі? Чи подбали ми про справді ювілейні здобутки, які міг принести тільки збільшений ювілейний труд? Хоч у такий святочний час, як ювілей, є звичай говорити тільки приємні речі, нам треба з повною відповідальністю ствердити, що ми не виконали нашого ювілейного обов'язку та ще й навіть не взялись якслід його виконувати.

Заповільний хід — замалі успіхи

За перше півріччя 1969 р. ми здобули рівно дві тисячі нових членів. Кількість на перший погляд, велика, але коли врахуємо великі, щораз зростаючі втрати у членстві УНСоюзу, зокрема втрати в цім році, то за цим поважним числом двох тисяч побачимо не ювілейний ріст УНСоюзу, але щонайвище покриття його втрат, коли не дефіцит. Автім замкнути півріччя у такий важливий рік самим збалянсуванням втрат і прибутків, або й невеличким приростом членів, який ми досі мали — цього ніяк не вистачає. Мусимо собі, поки ще час, ясно сказати, що таким повільним кроком, яким ми йшли в першому півріччі цього року, ми дальше йти не можемо й не сміємо, якщо в нас є почуття відповідальности за майбутнє нашої установи й бажання якслід, по-громадському відзначити його дуже поважний ювілей.

Приклад до наслідування

Ми були б, однак, невдячними, коли б не згадали, що в минулому півріччі чимало наших організаторів та Відділів працювали з посвятою і з помітним успіхом. Тому, особливо прикро, що їхні здобутки розтрачували інші союзові Відділи та урядовці, які або зовсім не працювали на організаційному полі, або працювали несистематично й замало. Поміщені в цій „Трибуні УНС" таблиці говорять виразно, хто з нас віддано виконував свій ювілейний обов'язок, а хто про нього забув. 38 організаторів придбали десять або й більше членів, 56 Відділів зробили це саме. Хоч є поміж одними й другими такі, що могли б виконати більше, з уваги на свої можливості та величину Відділів, то всеж вони виконали бодай частково свій обов'язок і їм належиться за це подяка. Тільки подумати, коли б усі 460 Відділів УНСоюзу зорганізували за півріччя лише по десять членів, то замість двох тисяч членів ми вже мали б більш чим чотири з половиною тисячі членів. Тим більша наша подяка цим, які знайшлися на почесному списку будівничих УНСоюзу вже у цьому році, як особам, так Відділам і Округам. Особлива подяка нашому, покищо першому, „сотникові", обласному організаторові Василеві Дідюкові та двом іншим таким-же організаторам, які за ним поступають, а то й, як наш новий організатор Євген Репета — його мало не здоганяє. Наша подяка належить також тим Відділам, новим (421 в Ріджвайні) і давнішим, які подбали про значну кількість членів, та тим Округам, які допильнували свої Відділи і зайняли почесні місця на табелі здобутків Округ, а особливо Окрузі Філядельфійській, якою опікується гол. радний С. Гавриш, та набагато меншій, але рівно активній Окрузі Дітройтській, яка стоїть під опікою гол. контролера Івана Ващука та об. організатора Євгена Репети. Добрий приклад цих осіб, Відділів та округ повинен знайти наслідувачів і то негайно, бо вже немає часу на відкладання.

Це, що мусить принести успіх

Кажуть, що сто шляхів веде до невдачі, а тільки небагато до успіху. Може воно так, може ні, але є деякі шляхи, якими йдучи можна з певністю здобути такий потрібний нам ювілейний успіх. Згадаймо, для ощадности місця в газеті, тільки декілька з них:

1. Працюймо систематично, кожного дня, кожного тижня. **Потелефонуймо** кожного дня, після заробіткової праці, до двох-трьох знайомих і договорімся про зустріч, щоб обговорити забезпечення нового члена, чи підвищення суми давнього.

2. Коли прийде кінець тижня, **відвідаймо** бодай дві-три родини особисто і запропонуймо їм нове забезпечення, або підвишку давніше придбаного. Не залишім їх без бодай однієї **інформативної брошури** УНС, а **плян забезпечення**, по змозі для цілої родини, випишім на куснику паперу і його також залишім ще не рішеним кандидатом на забезпечення.

3. Особливо багато уваги присвятім тим, кому кінчаються їхні грамоти, зокрема 20-річні. Не дозвольмо їм остатися, після 20 років членства, поза УНС. Таких 20-річних грамот матиме УНС в цім році аж 4.000. Є кого наново забезпечити. Масове дозрівання цих грамот у 20-річчя прибуття нової еміграції, — це для песиміста важке джерело втрат членів, а для оптиміста — **нове, велике джерело здобуття нових членів**, наново їх забезпечивши в УНС.

4. Розложіть свою відділову квоту на всіх відділових урядовців. Встановіть свою внутрішню квоту внутрі Відділу і не дозвольте, щоб у цім ювілейнім році був хоч би один урядовець, який не виконав би своєї, нехай 1-2 члени, ювілейної квоти.

5. **Вже від тепер стараймося так збільшити кількість дорослих членів** у Відділі, аби з кінцем грудня ц. р. мати стільки їх, щоб могти послати на Конвенцію УНС в травні 1970 року свого делеґата, або делеґатів. Не забуваймо, що для одного делеґата треба мати бодай 75 дорослих членів, на двох — бодай 151, а на трьох — бодай 301. Зараз перегляньте список членів і ствердіть, скільки вашому Відділові бракує для вибору делеґата чи більше делеґатів.

6. Якщо Відділові бракує членів на першого чи дальшого делеґата, проголосіть, що той, хто найбільше причиниться для здобуття бракуючих членів, матиме підтримку всього Відділового уряду на вибір делеґатом. Це зовсім справедливо, бо він сам, своїми стараннями утворить пост делеґата, отож йому цей пост найбільше належатиме.

7. Не забувайте, що статут УНСоюзу в точці 10-ій виразно постановляє, що делеґатом може бути вибраний тільки той, хто „виявляв **активну участь** в організаційній та розвитковій праці УНСоюзу".

8. Приєднаймо до УНСоюзу саме в цім ювілейнім році всіх видних місцевих громадян, навіть таких, які собі на шкоду не доцінюють життєвого забезпечення, але шанують УНСоюз і його 75-річну працю для нашого народу. Переконайте їх у потребі стати ювілейним членом УНС. В цім дуже допоможе **свято**, присвячене ювілеєві УНС, яке слід якнайскоріше підготувати. Не повинно бути ні однієї місцевости, де б не відбулося відзначення УНСоюзового ювілею.

9. Врешті хочемо пригадати, що збільшене число придбаних членів дає змогу, крім звичайної, поважної винагороди, також здобути **ювілейний бонус** як за більше **число членів**, так за більшу **суму забезпечення**. Обчислення відбуватиметься за увесь рік, після його закінчення. Тому вже слід взятись до збільшення організаційної праці.

Стоїмо на початку вакацій... Звичайно, в цих місяцях зменшується активність одних Відділів, а збільшується других. Виникає ніби противорічність. А є воно так тому, що одні секретарі та організатори в часі вакацій нічого для УНС не роблять, а другі, натомість, використовують час, в якому не виконують заробіткової праці, власне на збільшену союзову працю. Голосно апелюємо до всіх союзових діячів, щоб у цьому вийнятковому ювілейному році вони використали вакаційний час для збільшення своєї праці для УНС і склали її успіхи, як свій ювілейний подарунок, нашому Ювілятові. А йому таких подарунків конче потрібно!

Степан Куропась

УКРАЇНСЬКЕ „ЧУДО" В ШАМОКІНІ

(Промова під час ювілейних у Шамокіні 1-го червня 1969)

75 літ тому в районі наших імпрез УНСоюзу, сталося чудо — народився УНСоюз. Бо як інакше можна назвати подію, яка стрясла всією руською тоді громадою в Америці і на Рідних Землях? Як інакше можна назвати подію в Шамокіні, яка зачала нову історію поселення українських іміґрантів за морем і яка створила УНСоюз, як заморську твердиню України та об'єднала всіх русинів по обох сторонах Карпат. Український нарід релігійний і вірить в чуда. Вірили в чудо тодішні перші піонери УНСоюзу, а віра є спасенна.

75 літ тому були в Шамокіні закладені перші основи під Статут нової руської організації — Руського Народного Союзу. Від „Руської Правди" князя Ярослава Мудрого через маніфест Руської Трійці у Львові до УНСоюзу і його Статуту — це була правдива і несподівана „Маґна Карта" американських русинів - українців. Від того часу змінилася назва Союзу, змінилися люди, змінилися обставини.

Коли постав Руський Народний Союз, тоді ще не було авт, не було добрих доріг і телефонів та ін. засобів комунікації. Та перші піонери поборoли всі ті труднощі „пішки", і в день Юрія Вашинґтона 22 лютого таки зібралися і заговорили! Заговорили словом братньої любови нащадки лицарського народу, що держав фронт на Сході Европи і боронив Захід перед повінню кочовних орд Азії. Нема тепер в Европі нікого, хто виконував би таку безплатну службу для цивілізації. До деякої міри таку службу робить наша придбана вітчизна, З'єднані Стейти Америки. Сьогоднішня непопулярна і коштовна війна в Південному В'єтнамі є доказом, що край Свободи Юрія Вашинґтона бажає такої Свободи для всіх народів світу.

Від Шамокіну і його першої Конвенції УНСоюзу 30 травня 1894 (вчора рівно 75 літ) почалася писана історія американської України. Союз, заснований народом і для народу, проіснував 75 літ. Чи сподівались колись основоположники Союзу, що на їх іменах і кістках постане Батько Союз, який з 505 членів і 220 дол. з першої Конвенції зріс до 35 мільйонів і 90 тисяч грамот? Годі перевірити тепер думки основоположників, яким на ім'я: Іван Глова, Сквір Баволяк, Олексій Шаршонь, Теодосій Талпаш, Мих. Євчак, Дмитро Капітула, о. Г. Грушка (о. Т. Обушкевич), Юрій Хиляк, В. Сімнович, о. О. Товт, Денис Пирч та ін. Певне одно, що ті видатні на той час люди вірили, що по них прийдуть нові, і вони на довшу мету випрацювали статут, який є „нон плюс ультра", До цієї американської „Руської Правди", до „Хартії Свободи" 26 конвенцій УНСоюзу додавали поправки, але в основі своїй братського духа і цілей — статут незмінений.

Основоположники Союзу не мали заплати фінансової натури, бо Союз був ще в пеленках. Не мали часом і заплати моральної натури, бо мусіли перепливати через через Сциллю і Харибду — москалів, москвофілів, мадяронів, поляків і своїх перевертнів та яничарів. Важко було веслувати і не потрапити в конфлікт із Церквою, а радше з деякими вимогами церковних кіл. Історія потвердила, що становище наших піонерів, селян і священиків - радикалів, було правильним. Зерно, посіяне в негоді, зацвіло кривавим маком, як каже поет, і встало сонце золоте та прийшла воля для УНСоюзу. УНСоюз перейшов кілька реформ (важливіші в 1914 і 1932 роках), і показав свою живучість, бо вірив, що не можна скувати душі живої і слова живого.

Хронікарі тих перших радісних подій з-перед 75 літ писали, що від 1894 р. не бу-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Петро Пуцило

В ПОКЛОНІ ПЕРШИМ ОСНОВНИКАМ УНС

Щоб говорити нині про діяльність перших піонерів, зв'язану з заснуванням УНСоюзу, треба перенестися в ту історичну епоху, в якій вони виростали, жили і працювали для української справи. Нас ділить від них 75 літ, яких досить для оформлення трьох ґенерацій та для цілковитої переміни ідейно-політичних, духово-релігійних і економічно-технологічних засад у житті спільноти. Технологічні досягнення наших днів революціонізують і приспішують цей процес перемін з надзвичайною швидкістю, залишаючи познаки на всьому людстві.

Союзові діячі в минулому жили в цілком відмінній добі і їх дії, як і дії всіх членів тодішньої спільноти, були під впливом повільних еволюційних перемін. Наше твердження є заразом відповіддю на різні закиди, мовляв, УНС міг бути заснований вже 30 літ скорше, а його членство повинно зростати в далеко більшому відсоткові, ніж це мало місце в початках. Рільнича Америка кінця 19-го століття — не індустріяльна Америка 30-их років 20-го століття. Нестійкі економічні відносини, з депресіями, незорганізоване робітництво віддане напоталу різних підприємців, ставало жертвою нестерпного визиску; брак фінансів, знання мови й обставин нової батьківщини — це все спричинювало матеріяльну непевність у родинному житті поселенця і, одночасно, паралізувало яке-небудь плянування на майбутнє. Це були люди, які шукали вільного життя і матеріяльного забезпечення для себе й своїх родин, без ніяких фінансових капіталовкладів. Вони тут знайшли свободу, але відсутність другого. Відповідно до духово-фізичних прикмет їхньої особовости, одні з них підкоряли непривітні економічні умовини, в скорому часі і ставали панами свого особистого життя, другі, завзято змагаючись, ставали жертвою химерної долі, а ще інші, по невпинних ударах, не зневірюючись, досягали рівня перших.

Це перша перспектива неґативного економічного підґрунтя, що зупиняла скорий, невпинний розвиток матеріяльного добробуту кожного зокрема поселенця. Другим невідрадним аспектом першого періоду в їхньому житті був брак відповідних одиниць, своєї інтеліґенції, яка могла б повести та скоротити шлях шукання кращої долі й вирвати їх з тупцювання на безнадійному роздоріжжі. Всі бо вони були продуктом зубожілої селянської верстви і в переважаючій частині малограмотні. Цей другий момент особливо підкреслюємо, бо хоча він у приватному житті був великою перешкодою в покращенні родинного добробуту, однак, у суспільно-політичному — не мав ніяких від'ємних наслідків. Їхні національно-духові надбання, які ми успадкували, доказують, що це були люди надхненні великою любов'ю до своєї батьківщини, рідної церкви, і завдяки їм ми гордимось нині окресленням українсько-американської спільноти. Цей саме факт викликує в нас усіх велику пошану і подив до них. Кожна дія громадського характеру, як будова народних домів, церков, допомогових кас, формування рідних шкіл і т. д., були виявом любови до свого народу. Підсвідомим імпульсом у їхньому плянуванні був клич: спільними силами до покращення долі свого народу і поодиноких його громадян.

Цей саме мотив послужив їм створити УНС, який в у час 75-літнього свого ювілею являється однією із наймогутніших фінансових організацій і найчисленнішою організацією під оглядом членства.

Ідея обезпечення в тому часі була досить популярною. В половині 19-го століття перенесено її з Англії, вона твердо всякає в американський ґрунт, а на прикінці цього століття покриває цілою мережею нових організацій всю націю. Ця ідея не була чужа нашим піонерам. Вони під оглядом фінансовим, великим членством, стабільністю імпонували і заслуговували на довір'я, однак наші союзовці не включилися в них. Ба навпаки, вони воліли мати свою власну організацію, хоч і біднішу і непевну в будучому житті: любов до свого рідного, українського спонукала їх створити УНС. Початкове членство, що не перевищувало кількости пальців двох рук, не відстрашувало їх, вони зі завзяттям мобілізують всі сили і помножують його і воно з року на рік постійно росте. Зі зростом членства ростуть і фінансові ресурси. Чому ж не дати на патріотичне діло? З цих спонук зродилася „Свобода", тепер найбільш поширений щоденник в українській діяспорі. Це ще раз доказує, що не особиста нажива, а шляхетні патріотичні почування диктували першим засновникам зміст праці УНСоюзу.

„Свобода" стала виключною українською літературою для перших тисяч наших поселенців. Вони були ізольовані від американського інтелектуального світу через незнання англійської мови. Газета єднала їх не тільки з батьківщиною, але і з довколишнім політичним світом. „Свобода" стала незаступним джерелом національної грамоти, підтримувала національну свідомість, плекала любов до всього рідного, а тим самим стала заборолом проти асиміляції і американізації. Таку саму національну лінію вона продовжує і нині. „Свобода" — це одна із найбільших творчих ідей перших засновників УНС, і ми всі, без огляду на своє покоління, оцінюємо цей великий їхній вчинок і з глибини серця вдячні їм за це. Вдячна їм і наша батьківщина, якій так твердо і вірно служила і служить, і яку так гідно боронила і боронить „Свобода".

Ідея з Шамокіна перенеслася на другі скупчення українських поселенців, які розійшлись по більших промислових центрах та в Канаді. Постає мережа Відділів УНС, які кожнорічно ростуть і охоплюють увесь здоровий національний елемент. Відділи стають не тільки обезпеченевими організаціями, але й всенаціональними. Вони репрезентують українську громаду. Все українське життя зосереджується біля них. З розвитком організованого життя виникали нові проблеми, які треба було розв'язувати. Хто має виховувати і як їхніх дітей, хто має дати їм і їхнім дітям духову-релігійну опіку? Рідні школи, народні доми і церкви були саме розв'язкою оцих пекучих тодішніх проблем. Відділи УНСоюзу були рушійною силою в розв'язці їх, і коли наростаюче нове покоління поголовно збереглося при українській спільноті і рідній церкві, то ми мусимо бути тільки вдячні нашим засновникам УНС за їх всебічний і надзвичайно здоровий підхід до всіх національних справ.

З розвитком членства і Відділів, розвивається й фі-

(Закінчення на стор. 6-ій)

Володимир Сохан

ТРИБУНА СЕКРЕТАРІВ

Забезпечення платника вкладок підлягає тим самим постановам відносно вимог лікарських оглядин відповідно до віку платника і суми його забезпечення, що і самостійні грамоти всіх кляс життьового забезпечення. Забезпечення платника, це додатковий договір до грамоти члена деп. молоді, який дає життьове забезпечення особи платника вкладок. У випадку смерти забезпеченого платника дана грамота користає із звільнення вкладок до річниці видачі грамоти, найближчої до 21-их уродин члена, або до вчаснішої дати повної виплати вивінування, чи закінчення платности вкладок. Отже це є повновартісне життьове забезпечення, яке коштує дуже дешево, тому і стан здоров'я забезпечуваної особи платника повинен бути стверджений за такими самими вимогами, як при забезпечуванні члена в кожній самостійній клясі забезпечення.

Випадки помилкового пропущення вимаганих лікарських оглядин при забезпечуванні платника трапляються найчастіше тоді, коли, наприклад, батько забезпечує рівночасно себе окремою грамотою і своїх дво-троє дітей молодечими грамотами із додатковим забезпеченням платника. Тоді загальна сума забезпечення цього батька часто перевищає максимальну суму, на яку УНСоюз забезпечує в даній віковій групі без вимоги лікарських оглядин. Але організатор, чи секретар, який виповняв ці аплікації, не взяв під увагу факту, що суми забезпечення всіх цих аплікацій числяться при вирішуванні питання, чи треба батькові пройти лікарські оглядини. Коли, наприклад, батько, якому 42 роки бере для себе грамоту на 2.000 дол., а для своїх двох синів дві грамоти по 1.000 дол, включно із забезпечення його як платника вкладок, тоді він в дійсності забезпечує себе на загальну суму 4.000 дол., яка в його віці може бути апробована тільки із вислідом його лікарських оглядин.

Коли можна забезпечитися в УНСоюзі без лікарських оглядин? В дану пору забезпечує УНСоюз своїх членів в таких максимальних границях віку і сум забезпечення, під умовою, що кандидати на це забезпечення є в доброму стані здоров'я:

до 25-го року життя — до $ 10,000
до 40-го року життя — до $ 5,000
до 50-го року життя — до $ 2,000
до 55-го року життя — до $ 1,000
до 60-го року життя — на $ 500

Подані вгорі границі віку і сум, в яких УНСоюз видає грамоти забезпечення без вимог лікарських оглядин, **відносяться** до всіх кляс життьового забезпечення, **включно із грамотами термінового забезпечення кляс Т-5 і Т-10, як теж до додаткового забезпечення платника вкладок** при грамотах деп. молоді. Не відносяться ці постанови відносно лікарських оглядин тільки до грамот акцидентового забезпечення та до договорів додаткового подвійного забезпечення при гра-грамотах дорослих членів, що їх можуть набути особи у віці 16 до 55 років без лікарських оглядин.

При устійнюванні питання, чи потрібно лікарських оглядин даному аплікантові, треба брати під увагу не лише суму забезпечення його нової аплікації, але також суми забезпечення інших грамот (в тому теж суми забезпечення його як платника), що їх він бере, або вже має. Не враховується в даному випадку до загальної суми забезпечення тих грамот, які були видані десять, або більше років тому.

Важність грамот акцидентового і термінового забезпечення та додаткових договорів подвійного забезпечення (DI) і забезпечення платника у випадку припинення плачення вкладок користає лише із 31-денного продовження. Одиноким виїмком від повищого є продовжена важність додаткового подвійного забезпечення до 65-го року життя при виплачених повністю грамотах кляси P-20. Тому особливо важним є виплачування вкладок на час за всі грамоти акцидентового і термінового забезпечення, як теж за всі інші грамоти життьового забезпечення, які мають додаткові договори подвійного забезпечення, або забезпечення платника вкладок. Грамоти життьового забезпечення (за виїмком термінових кляс Т-5 і Т-10) мають вже після одного або двох років плачення вкладок нагромаджені резерви, які гарантують цим грамотам автоматичне продовження їх важности на певний докладно означений час. Але всі додаткові договори забезпечення втрачають свою важність по упливі 31 дня від останнього дня заплачених вкладок.

У випадку смерти забезпеченого платника вкладок на грамоті члена деп. молоді треба повідомити про це Головну Канцелярію, пересилаючи рівночасно урядове (офіційне) свідоцтво смерти особи платника вкладок. На підставі такого повідомлення із доказом смерти платника Головна Канцелярія оформлює звільнення даної грамоти від дальших вкладок до річниці видачі грамоти, найближчої до 21-их уродин члена, або до вчаснішої дати повної виплати вивінування, чи до закінчення плачення вкладок виплаченої грамоти. Коли забезпечений платник був теж членом забезпеченим іншою грамотою, тоді вистачає повідомити про його смерть, як платника вкладок, покликаючись на свідоцтво смерти, долучене до посмертних документів іншої грамоти. Звільнення від плачення вкладок у випадку смерти забезпеченого платника входить всилу від дати платности наступної вкладки після смерти платника, чи то за місячним, чи теж за квартальним, піврічним або річним пляном.

Нові формулярі для посмертних згадок про померлих членів ввів Рекордовий Відділ, щоб влегшити секретарям укладання таких посмертних згадок та щоб приспішити їх поміщування у „Свободі". Такі готові формулярі посмертних згадок одержують тепер секретарі Відділів із посмертними листами всіх померлих членів. Секретарі виповняють всі дані про померлих членів і пересилають так виповнені формулярі — вже готові посмертні згадки до друку на адресу Головної Канцелярії. „Свобода" поміщує прислані посмертні згадки в такому порядку за датами їх одержання від секретарів Відділів.

УКРАЇНСЬКЕ „ЧУДО" В ШАМОКІНІ

(закінчення зі стор. 3-ї)

де вже тих сумних могил без хреста, як це було до того часу, про що свідчить смерть і похорони 22-літнього Сидора Куриляка з Пассейку, батька 2 дітей, бо не було кому провожати його домовину.

Руський, а відтак Український Народний Союз став українським Мойсеєм не лише в Америці та Канаді, але і для всіх українців. Вільна від цензури і ока поліції окупантів українських земель історія правди про Україну розпочалася від свята уродин Великого Вашингтона в 1894 р. Може й тому мали ми щастя в українському нещастю. Нема на світі чисельно більшої і багатшої української організації на світі. Нема такої, на жаль, і в Україні!

Гори в Пенсильвенії, Поконо, країна твердого вугілля, званого чорними діямантами, і досі овіяні духом і діяльністю наших піонерів-лемків, подібно як Карпати овіяні легендами про Довбуша.

Про дух перших лемків, які осіли в тому районі, де ми зараз бенкетуємо, на жаль, існує мало писаних передач. Щастя наше, що знайшовся американський Юрій Федькович — д-р Лука Мишуга, який з приводу 40-річчя УНСоюзу зладив товсту 750-сторінкову Ювілейну Книгу, де зібрані матеріяли про наших перших поселенців, їх життя, діяльність, їх біду і радість. А книгу ту фінансував УНСоюз. Нема інших того роду документів українського поселення в Америці. Крім Ювілейної Книги, перші еміґранти залишили для нас свого роду живі й мертві пам'ятники своєї праці і життя: українські церкви, Народні доми і цвинтарі — це вся історія. Історія ця ще досі не зібрана, вона чекає свого дослідника! Згадати хоч би цвинтар у Мекаду, де по обох боках вулиці, що ділить спільний цвинтар, спочивають праведні тіні незабутніх ще предків. По одному боці угро - русини, яких потомки є ще далі русинами, по другому — українці, що теж приїхали до Америки русинами, але еволюціонували і українцями стали. УНСоюз був тоді школою українознавства. Л і дерами тих двох груп в Мекаду були бл. п. Дмитро Капітула, 10-ий головний предсідник УНСоюзу і довголітній контролер, і І. Северак — лідер русинів, котрі залишились при „Соєдиненію", яке по-англійськи носить назву „брік Кетлик Юнійон". Нема вже русинів на світі, нема вже навіть на колишній Угорській Русі, тепер Карпатській Україні. Вони ще невиразно існують на Пряшівщині в ЧССР, і їх, а не українців, воліє мати Словаччина.

Цікаво було б знати, як пояснює собі „Соєдиненіє" — Союз Карпатських Русинів, метаморфозу, про яку мова? Український Народний Союз не має ненависти до своїх братів - русинів, як дехто себе ще зве з „Соєдинення", але нема того у проводі „Соєдинення", бо він дише ненавистю до всього, що українське, завдяки мадярському вихованню греко - кат. клиру русинів.

Наші перші лемки осіли в країні чорних діямантів. Як це сталося, що сини полів пішли під землю робити найтяжчу і найбільш небезпечну працю в Америці? Сталося це тому, що туди, себто до Шамокіна і району, спрямували їх агенти компаній, котрі шукали працьовитого, здорового робітника, звиклого до невигод. Шахтярські компанійні житла - бараки не імпонували англосаксонським поселенцям... Вони шукали вигод міста. А шведи, норвеги, данці і фінляндці йшли на Дакоту і Міннесоту, на дешеву землю і фарми. Чехи зі Сейнт Луїс — туди вперше 40 літ скорше від русинів приїхали, подались на Айову і Небраску.

Русини - українці з Лемківщини по обох боках Карпат любили гори і бідні гірські господарства, де ледве виростали овес та барабольки. І хоч праця в наймах - шахтах була тяжка — платили там більше, ніж у містах. В додатку були гори, а на горах земля. Ночами працювали в майнах, а вдень управляли бідну земельку, де це можна було, головно в районі Гейзелтону і Мекаду. І так жили і трудилися для рідної Церкви, народу, з якого вийшли і УНСоюз, який для себе заснували. Потішали себе тим, що за ту народну працю заплатою для них буде свідомість, що вони добре сповнили свій обов'язок.

І нині саме ми, зібрані тут нащадки тих перших великих, але й скромних русинів - українців, стверджуємо у 75-річчя, що мережа відділів УНСоюзу в тому районі американської Мекки — Шамокіна наших лемків, свідчить, що вклад тих людей в розбудову тої мережі був добре виконаний і коріння УНСоюзу, що вросли в землю Поконо - Гір — розрослися і поширилися на всю Америку і Канаду, бо дійшли до 32 стейтів Америки і семи провінцій у Канаді.

Це тільки про наших перших предків, які вже спочивають і сплять сном блаженних. Відділи УНСоюзу, яких покликали до життя основоположники, полонили народ і вони зростали чисельно, поширювались на Північ і Захід по стейтах Америки. Ґенерація піонерів, що прибула до Америки під кінець 19 століття, мала керму в Союзі приблизно 25 літ. За той час з несвідомої власної нації русинів вони стали українцями, за той час наступило розв'язання з т. зв. угорщаками, бо коли йшлося про ім'я і честь нашого народу, то піонери були неуступні. За той час наступило з'єднання з православними братами — УНСоюз став організацією для всіх українців. УНСоюз відкинув патронат з одного і з другого боку, бо сила не в патронаті, а в народі. Союз постав для народу.

Наші перші союзові конвенції і урядовці не мали високої освіти, але мали „хлопський розум", вирозуміння і візію будучности. Дальша історія УНСоюзу ствердила, що піонери поступали вірно і гідно.

За перше чвертьсторіччя УНСоюзу основоположники мали радість і невдачі. Про таку радість можна сказати з приводу втечі Мирослава Січинського з тюрми в Станиславові. Головний Предсідник УНСоюзу того часу, Д. Капітула, виїхав до Карлсбаду, ніби на лікування, а насправді для для викрадення Січинського. Велика радість охопила наших союзовців з приводу проголошення Самостійної і Соборної України, а смуток — з її упадком і неможливістю повороту додому на те, щоб купити в старому краю землю і господарити.

Та перша еміґрація підготовила ґрунт для другої, повоєнної еміґрації. Ряди першої еміґрації основоположників ставали рідшими, старішими, і вони передавали свої позиції по відділах новим людям. За других 25 літ — друга еміґрація в пошані до першої і її праці перебирала працю у відділах і Головному Уряді, як рівнож по громадах. Цей період пішов до історії великої розбудови і підготовив ґрунт до третьої еміґрації, якої ніхто не сподівався, хоча й сподівалися 2-ої світової війни.

Ще всі ми добре пам'ятаємо переселення десятків тисяч т. зв. скитальців з таборів у Німеччині і Австрії до Америки. Тоді всі три ґенерації і еміґрації, які ще жили по 2-ій війні — одноголосно зложили заяви, афідавіти і гроші на рятунок українських патріотів, яким не було місця на Україні, для яких не було волі, а для яких зимні простори Сибіру і Мордовії не були навіть готові — самі мали вони собі збудувати...

Нині в УНСоюзі і Українських Громадах Америки і Канади не можна пізнати ні по одягах, ні по способі життя і думання, до якої хто еміґрації належить. Цвинтарі заповнила перша ґенерація, і вона не може нарікати словами козака з поеми „За байраком байрак", що нащадки „наносили землі і додому пішли — і ніхто не згадає..." Ми всі приїхали до Шамокіну, щоб відкрити Пам'ятник, і ми його відкрили, не забули згадати!

А що чекає нас у майбутньому? Яке буде 4-те чвертьсторіччя УНСоюзу? Не можна бавитися в пророцтва, але мусимо собі пообіцяти, що не „посоромимо" наших Великих Предків - Основоположників УНСоюзу. Так нам, Боже, допоможи!

НАЙКРАЩІ ВІДДІЛИ УНСОЮЗУ, ЯКІ ПРИЄДНАЛИ ДО КІНЦЯ ТРАВНЯ 1969 Р. 10 АБО БІЛЬШЕ ЧЛЕНІВ

П.Ч.	Ч. Від	Місцевість	Придбано членів	П.Ч.	Ч. Від	Місцевість	Придбано членів
1.	182	Клифтон, Н. Дж	63	27.	127	Бофало, Н.Й.	13
2.	421	Ріджайна, Алта.	60	27.	173	Вілмінґтон, Дел.	13
3.	340	Нюарк, Н. Дж.	32	27.	266	Амстердам, Н.Й.	13
4.	379	Чикаґо, Ілл.	31	27.	277	Гартфорд, Конн.	13
5.	94	Гемтремк, Миш.	29	27.	321	Феніксвил, Па.	13
6.	292	Дітройт, Миш.	28	27.	353	Ню Бронсвик,	13
6.	451	Гримсби, Онт.	28	35.	83	Філядельфія, Па.	12
8.	432	Торонто, Онт.	25	35.	270	Джерзі Сити, Н.Дж.	12
9.	387	Вілиментик, Конн.	24	35.	336	Клівленд, Огайо	12
10.	146	Дітройт, Миш.	23	35.	434	Монтреаль, Квіб.	12
10.	458	Гамільтон, Онт.	23	39.	8	Йонкерс, Н.Й.	11
12.	14	Нюарк, Н Дж.	22	39.	53	Пітсбурґ, Па.	11
13.	287	Джерзі Сити, Н.Дж.	19	39.	170	Джерзі Сити, Н.Дж.	11
13.	346	Клівленд, Огайо	19	39.	175	Дітрой, Миш.	11
15.	158	Бруклин, Н.Й.	17	39.	278	Вилкс Бері, Па.	11
15.	238	Бостон, Масс.	17	39.	316	Рочестер, Н.Й.	11
15.	344	Бавнд Брук, Н.Дж.	17	39.	375	Філядельфія, Па.	11
15.	480	Сарнія, Онт.	17	39.	440	Торонто, Онт.	11
19.	39	Сиракюзи, Н.Й.	15	39.	457	Ню Йорк, Н.Й.	11
19.	88	Керґонксон, Н.Й.	15	39.	484	Ютика, Н.Й.	11
21.	78	Майнерсвил, Па.	14	49.	5	Асторія, Н.Й.	10
21.	217	Рочесте, Н.Й.	14	49.	17	Чикаґо, Ілл.	10
21.	361	Ню Йорк, Н.Й.	14	49.	76	Нюарк, Н.Дж.	10
21.	367	Рочестер, Н.Й.	14	49.	113	Деррі, Па.	10
21.	427	Ст. Кетринс, Онт.	14	49.	268	Франкфорд, Па.	10
21.	430	Філядельфія, Па.	14	49.	345	Мінneаполіс, Мінн.	10
27.	20	Гемилтон, Миш.	13	49.	371	Нюарк, Н.Дж.	10
27.	42	Пасейк, Н Дж.	13	56.	469	Торонто, Онт.	10

Як працює Союзова Округа в Дітройті і чого з неї можна навчитися другим Округам

Джерзі Сити. — Сьогодні прийшов до мене лист голови Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Дітройті та головного контролера Івана Ващука. Лист короткий, писаний діловою людиною в короткий діловий спосіб. Він звітує про останню працю Округи та дальші, намічені завдання. І сам лист, і його зміст, який виявляє багату програму праці Округи, заслуговують не лише на признання, але, що важливіше, на поставлення їх наприклад іншим Округам. Ось головна частина цього листа:

„В минулу неділю, 6 липня ц. р. ,наша Округа відбула успішний Союзовий День на оселі СУМА — „Київ". Польову Службу Божу відправив, виголосивши і прегарну проповідь про УНСоюз, о. Іван Прокопович. Наш заступник гол. пред. інж. Ст. Куропась, виголосив добре опрацьовану доповідь про 75 років служби народові УНСоюзу. Головний Уряд УНС, крім інж. Куропася та мене, репрезентували ще головні контролери Іван Іванчук і Володимир Гірняк. І після цього свята ми не дармуємо, а підготовляємося до ударної кампанії для здобуття нових членів. Будемо працювати вліті, але головну кампанію розпічнемо з початком вересня. Час скоро минає, а нам треба до вирівняння квоти ще 200 членів, а крім того мусимо ще добавити до неї пару десятків членів. Будемо всі працювати та й поможе нам в тому обласний організатор Євген Репета. Наша Округа є на другому місці в цілім УНСоюзу, будемо старатися поставити її на першому, хоч є далеко більші від нашої. Також приготовляємося до участи в річній конвенції Мишиґенського Братського Конґресу, яка відбудеться 14-го жовтня, на концерті якої виступить сумівська Капеля Бандуристок".

„У-дні 26 жовтня ц. р. наша дітройтська громада відсвяткує торжественно 75-річчя УСоюзу виставою опери „Анна Ярославна" в залі „Авдиторія Форда", яка поміщує 3.000 осіб. Віримо, що заповнимо всі місця й над цим вже розпочинаємо працю. Цьогорічні вакації розпочинаю 9 серпня й пляную провести їх з моєю родиною на нашій славній „Союзівці". Ще хочу додати, що я одержав листа від стейтового сенатора Рожицького в справі закону, який вимагає іспитів від організаторів братських організацій. Виглядає, що цей закон буде уневажнений і все буде добре".

Щодо останнього, слід сказати, що стейтова Леґіслятура схвалила закон, яким обов'язок складання стейтових іспитів асекураційними аґентами розтягнено також на організаторів братських організацій, в тім також УНСоюзу. На заклик канцелярії Крайового Братського Конґресу наша головна канцелярія звернулася з закликом до нашої Округи в Дітройті та її Відділів, щоб вони писали заклики до сенаторів, членів відповідної комісії, щоб вони не затвердили того закону. Лист сенатора Рожицького з 3 липня ц. р. заадресований до гол. контролера і голови Округи п. Івана Ващука повідомляє, що внаслідок наших інтервенцій, він переконав своїх товаришів в комісії, що той закон слід уневажнити, мимо того, що його схвалено одноголосно 95 голосами членів Леґіслятури і що так сталося. Так повелася дуже енерґійна акція нашого Окружного Комітету в Дітройті. Її і всю іншу активність дітройтської Округи та всіх членів її Окружної Управи та активних місцевих Відділів слід поставити за приклад іншим Округам, які є безчинні, або праця яких є заповільна і тому без належних успіхів. Бажаємо нашій активній Окрузі в Дітройті успіхів у її дальшій праці та в поході на чолове місце в нашому УНСоюзу!

Д-р Ярослав Падох

ЗАКЛИК ДО ЮВІЛЕЙНОЇ ПРАЦІ

У 75-ліття Батька Союза
Треба нам праці й посвяти
Гей, урядовці наших
Відділів:
Мусимо членів дістати!

Ви, Секретарки, й ми,
Секретарі,
Всі заберімся до праці,
Бо без гарячого труду
і поту
Не спадуть нам з неба
колачі!

Возьмімся за руки, як
браття рідні,
І йдім від хати до хати,
Щоб у великий ювілей
Союзу
Сім тисяч членів придбати!

Всі докажім нашу єдність
і силу
И що ми не старі й ліниві,
І в ювілейну добу Союзову
Закипить праця на його
ниві.

Покажім нашу любов до
Союзу
Не словом пустим, але
в ділі,
Хай іде праця в юві-
лейному році
В кожнім нашім Відділі!

Уложив секретар
6 Відділу УНСоюзу
Андрій Вовк,
лемко з Одрехова.

Читайте українські книжки І газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

МІСЯЧНІ ПЕРШУНИ-ОРГАНІЗАТОРИ В ПЕРШОМУ ПІВРІЧЧІ 1969 Р.

Нижче поміщено список місячних предовиків членської кампанії за місяцями, які придбали впродовж одного календарного місяця 10 або більше нових членів. Є поміж ними обласні й постійні організатори та організатори відділові. всі вони будують силу УНСоюзу в його 75-річчя та запевняють йому дальший розвиток. Загальне признання та подяка нехай будуть їм додатковою винагородою та заохотою до дальшої праці і успіхів. А водночас нехай їх приклад заохотить всіх інших союзових діячів, відповідальних за дальшу долю УНСоюзу, також стати бодай один раз місячним чемпіоном УНСоюзу. Це дасть нам змогу помістити їх імена та знимки на цьому почесному місці і в цей спосіб представити їх нашій союзовій та широкій українській громаді в ЗСА і Канаді на передодні нової, недалекої вже Конвенції УНСоюзу.

В. Дідюк 144

Е. Репета 91

С. Гавриш 46

Б. Зорич 29

П. Федик 29

Стеф. Букшована — 28

Є. Омельченко — 21

В. Попович 16

І. Петрунцьо 15

І. Пригода 12

Д. Попадинець — 12

К. Сачко 11

І. Одежинський — 10

Евгенія Ваславська — 10

Д-р Іван Скальчук знимки не прислав.

Числа під знимками подають кількість членів забезпечених впродовж першого півріччя 1969 року.

СІЧНЕВІ ЧЕМПІОНИ

Ч. П.	Організатор	Ч. членів	Сума забезп.
1.	Е. Репета	19	95,000
2.	С. Гавриш	10	30,000 5 АДД
3.	Евгенія Ваславська (278)	10	31,000 5 АДД
4.	П. Федик (292)	10	38,500

ЛЮТНЕВІ ЧЕМПІОНИ

Ч. П.	Організатор	Ч. членів	Сума забезп.
1.	Е. Репета	10	8,500 (3 АДД)
2.	В. Дідюк	12	37,000 (3 АДД)
3.	В. Попович (367)	10	8,500

БЕРЕЗНЕВІ ЧЕМПІОНИ

Ч. П.	Організатор	Ч. членів	Сума забезп.
1.	Е. Репета	21	39,500 3 АДД
2.	В. Дідюк	20	58,000 7 АДД
3.	Стефанія Букшована (340)	14	52,000 1 АДД
4.	К. Сачко (53)	10	8,500
5.	С. Гавриш	10	18,000 2 АДД
6.	І. Пригода (361)	10	17,500 2 АДД

КВІТНЕВІ ЧЕМПІОНИ

Ч. П.	Організатор	Ч. членів	Сума забезп.
1.	В. Дідюк	65	160,000 12 АДД
2.	Є. Омельченко (451)	19	24,000
3.	Е. Репета	12	29,000 2 АДД
4.	С. Гавриш	10	31,000 5 АДД

ТРАВНЕВІ ЧЕМПІОНИ

Ч. П.	Організатор	Ч. членів	Сума забезп.
1.	В. Дідюк	20	75,000 6 АДД
2.	Е. Репета	20	20,500
3.	С. Гавриш	13	28,000 3 АДД
4.	І. Петрунцьо (78)	11	12,000
5.	І. Одежинський	10	10,000
6.	Стефанія Букшована (340)	10	36,000 4 АДД
7.	І. Скальчук (430)	10	11,500 1 АДД
8.	Д. Попадинеця (434)	10	25,000 1 АДД

ЧЕРВНЕВІ ЧЕМПІОНИ

Ч. П.	Організатор	Ч. членів	Сума забезп.
1.	В. Дідюк	25,	54,000 4 АДД
2.	Б. Зорич	10	21,000

ФОНД НАГЛОЇ ПОТРЕБИ

ЛИСТА Ч. 91

М. Корібанич	С. Єрмоленко, д-р	К. Фридрих
О. Берецька	М. Каркоць	І. Басараб
П. Гайва	С. Кириленко	Р. Волчук
О. Гайдай, інж.	Е. Ляніґе	Р. Волчук
М. Гайдак, д-р	Б. Полець	Р. Волчук
О. Грановський, проф.	М. Придаткевич	І. Волошин
М. Дербуш	М. Пригар	М. Волошин
О. Дучимінська	О. Пригар	Г. Волошин
	В. Филипович, ген.	І. Кость
		І. Удич

ЛИСТА Ч. 92

Л. Гнатов	М. Тімчер	Я. Карпяк
Н. Козар	В. Боднарський	Н. Таратула
Н. Козар	Г. Працюк	В. Нич
М. Дудар	М. Колодруб	М. Нич
А. Дудар	С. Колодруб	В. Крамарчук
Т. Майструк	А. Когут	Г. Вавелко
С. Головка	І. Цибряк	Д. Хабін
І. Головка	І. Ліщак	І. Машталір
С. Шилкевич	П Ліщак	В. Сас
Н Яремко	І. Адовазіо	Др Попадюк

СПИСОК ч. 93

Е. Клячаний	Д. Смерека	Л. Дзюбанюк
І. Баранник	Т. Боднар	М. Болюх
Н. Луців	Н. Стецьків	В. Орищак
В. Стецюк	Е. Стецьків	В. Хміль
К. М. Стецюк	Е. Стецьків	М. Хміль
П. Постолюк	Е. Стецьків	М. Модрако
Е. Єисен	В. Новак	М. Чупа
І. Яковенко	І. Грабар	С. Івахів
П. Костик	О. І. Філюс	М. Мандибур
Т. Кірчов	М. Романишин	І. Осцяк
Р. А. Кірчов	Р. Т. Пристай	Г. Осцяк
А. М. Каришин	Е. Кінаш	Н. Осцяк
Б. Стрик	Г. Галан	В. Семенюк
В. Ничай	В. Галан	А. М. Врубель
М. Куцик	В. Галан	М. Здан
І. Горняк	І. Хрін	А. Басіста
О. Бернадин	М. Мартиненко	І. Т. Бущак
М. Болеховський	О. Мартиненко	І. Лодинський
П. Козак	Т. Николайчук	Е. Онишкевич
П. Федак	І. Козак	П. Шгалюк
П. Федак	М. Турчин	Б. Данчишин
І. Стрижаковський	І. Василюка	В. Ничай
Д. Смерека	М. Василюка	І. Гринишин
М. Смерека	В. Я. Сохан	М. Мельникович
М. Смерека	М. Демидчук	Д. Комарницький
Д. Неро	Г. С. Личик	
М. Плечий	Н. Личик	

Сума проголошених чеків .... $ 324.21
Раніше проголошено — разом 23,677.59

Разом: $24,001.80

СПИСОК ч. 94

М. Хоманчук	О. Саноцька	М. Сидорак
А. Сенківський	Л. Кучерська	М. Лисогір
А. Вовк	М. Пелехатий	Н. Лисогір
Я. Левицький	М. Чорній	М. Хруль
М. Левицький	Н. Федак	І. Данилів
Я. Семчишин	П. Федак	І. Ігнаш
М. Семчишин	В. Франко	Я. Бурій
Ю. Семчишин	Е. Гупало	П. Мартинюк
А. Шмокалюк	В. Флюнт	Л. Придаткевич
Т. Гербовий	М. Бартіш	Д. Черник
М. Савка	М. Тарасюк	Н. Починок
Д. Фаріон, д-р	Д. Гірка	Я. Ткач
М. Фаріон	Т. Стельмах	Л. Толмин
М. Заремба	В. Юрків	Я. Войчишин, д-р
О. Яхно	С. Ганушевський	Я. Войчишин, д-р
О. Саноцький, д-р	І. Казанівський	К. Двояк
І. Макар	А. Крук	С. Двояк
М. Зозуля	Д. Мельник	С. Двояк
В. Квасній	П. Плюта	

Сума проголошених чеків .... $ 197.45
Раніше проголошено — разом 24,001.80

Разом: $24,199.25

СПИСОК ч. 95

О. Литвин	А. Гуп	О. Пастернак
І. Ткач	В. Симчишин	В. Семенюк
І. Ткач	Ф. Симчишин	Т. Бутрей
д-р М. Терлецький	С. Левицький	В. Бойко
Н. Красевський	К. Буш	М. Захарко
І. Шимків	д-р І. Козак	П. Чмир
В. Леськів	А. Пліщук	А. Стефан
В. Леськів	А. Мисишин	д-р Б. Салабан
В. Леськів	П. Броцький	Б. Лотоцький
В. Леськів	Т. Бок	Б. Лотоцький
В. Леськів	В. Бойко	В. Яровий
С. Галайда	М. Матіяш	А. Лищин
М. Когут	М. Іванюк	Я. Ярема
С. Дерешівський	Я. Левицький	Я. Головка
М. Ґалан	д-р П. Дзуль	О. Цезар
М. Павлів	В. Яворенко	О. Цезар
Г. Павлів	М. Яворенко	С. Хомяк
Т. Янчак	І. Коман	А. Козак
Е. Чорнобил	С. Завіський	О. Навальковський
П. Паньків	В. Сафрон	Г. Волчук
О. Підгайний	Ю. Войчак	Р. Волчук
Р. Слободян	А. Чопек	Р. Волчук
д-р Е. Стецьків	Д. Ґалонзка	М. Дзундза
І. Ґріненко	Д. Вильдер	І. Дзус
І. Ґріненко		Ф. Лялька

Список ч. 96

В. О. Семків д-р.	М. Бартіш	М. Слаба
Г. Куппір	М. Бартіш	В. Захарія
М. Зазуля	В. Дімайо	Г. Коломиєць
С. Костів	Е. Дімайо	В. Мураль
І. Білас	Ґ. Кравчук	К. Мураль
Ж. Кордуба	Л. Балій	Т. Тилавський
І. Наливайко	П. Балій	І. Заблоцький
М. Наливайко	І. Ґац	І. Миґасюк
А. Наливайко	Л. Малій	Т. Тещук
Г. Перець	М. Орлик	А. Миґасюк
О. Перець	В. Прокопович	Б. Миґасюк
В. Кишка	П. Сильчак	С. Заброцький
М. Ґенсьор	С. Буско	В. Воркевич
К. Лучка	А. Мазур	І. Курдидик
А. Білак	М. Баран	І. Курдидик
О. Коропецький	С. Островський	А. Савицька
З. Колодій	Г. Салюк	М. Савицька
Е. Цимбала	А. Шаран	Г. Гарасимів
С. Цимбала	С. Суровий	Ф. Штик
І. Яворський	П. Федик	В. Запаранюк
Р. Гарасим	П. Киганік	Т. Кібюк
Р. Гарасим	І. Михальчук	С. Гуцал
М. Бартіш	В. Михальчук	

ВЗАЄМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: УНС ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ МОЛОДІ, МОЛОДЬ ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ УНС

У теперішній трирічній організаційній кампанії Українського Народного Союзу з метою збільшити кількість його членства до 100,000 у 1969-му році, в якому припадає 75-ліття УНС, окрему увагу віддається організації молоді. Забезпечення молоді в УНСоюзі має вітальну вартість, як для самої молоді, так і для УНСоюзу та всієї нашої укра для їх взаємного майбутнього. Для підкреслення цієї уваїнської громади на північно - американському континенті, для їх взаємного майбутнього. Для підкреслення цієї уваги і важливости, „Свобода" публікує в цій кампанії фотознімки новоприєднаних молодих членів УНСоюзу, якщо — очевидно, — ці фотознімки нам надіслано.

ПРИМІРНА УНСОЮЗОВА РОДИНА ВОЙТКІВ В АКРОН, ОГАЙО

В дні 19 січня ц. р., в хаті Иосифа Войтків і Марії з дому Домбчак, з нагоди хрестин їхнього сина Иосифа Дж., народженого 27 листопада 1968 р. відбулось приняття. Хрестна мати Анастазія Гойда з Гамільтону, Онт. і хрестний батько Володимир Спольський з Торонта, Онт. не жаліли часу і труду, приїхали з далека, щоб в родиннім колі і гостей радіти щастям родичів новонародженої четвертої дитини п-ва Войтків, примірних „Союзовців", парохіян укр. католицької церкви в Акрон, Огайо.

В часі приняття Володимир Галамай перевів грошеву збірку, з якої то загальної суми призначено частину на українську радіопрограму, на оселю СУМА в Огайо. 5 дол. на прес-фонд „Свободи" і зачет членських вкладок до УНС нового члена, Відділу ч. 295, якого вже вписав ревний місцевий організатор Станислав Мотрович, теперішній секретар Відділу.

Згаданий батько новонародженого сина Иосифа Войтків розуміє вагу життєвого забезпечення в УНС: забезпечив себе, свою дружину і три доні, а тепер сина на загальну суму 16 тисяч.

На, повищій фотографії діти п-ва Войтків, члени Відділу ч. 295 УНСоюзу в Акроні: Орися, Оля, Иосиф і Оріянна.

НН

Три молоденькі члени УНСоюзу із третього покоління союзовців на фото зліва: Катруся Ликтей, Михайло Ликтей і Христя Ликтей, всі троє діти Ярослава Ликтея, по професії вчителя середньої школи ,та зятя довголітнього союзового діяча і колишнього секретаря 192 Відділу Матвія Політила. Як бачимо, дідо Матвій Політило дбає дальше про те, щоб зростало членство УНСозу та щоб в його рідні всі належали до УНСоюзу.

З найновіших членів Відділу УНСоюзу ч. 295 в Акрон, Огайо вписаних заходами місцевого організатора і нового секретаря Станислава Мотровича є **Нецкар Віктор** Дж. народжений 19 жовтня 1968 р. в Акрон, Огайо. Микола Нецкар і Зіна вписали свойого внучка до УНС, щоб збільшити свою УНС — родину. Мають вони убезпеченеі є свої поліси, двох доньок і сина. На знимці їхній внучок Джей Віктор Нецкар.

Михайло С. Отрок, син Михайла О. і Линн Отроків. Записав його в члени його дідо Михайло П. Отрок, секретар 14-го Відділу, щоб і третє покоління Отроків було в рядах членів УНСоюзу.

Леонард Луценко мол., син Леонарда К. і Ляриси Луценків. Дідо малого Леонарда це Володимир Роговський, предсідник 14-го Відділу УНСоюзу, який подбав про те, щоб і його внук став членом УНСоюзу.

Антоній Поточняк, член 25 Відділу УНСоюзу, син Ірини і Юрія Поточняка, внук Петра Постолюка, всі довголітні члени УНСоюзу.

Родина Попов з Чикаґа, яка останньо в цілості забезпечилася в Українськім Народнім Союзі, збільшивши його п'ятьома, новими й до того ювілейними членами. На знимці дідуньо Гаврило Попов, бабуня Тамара, батько Ігор, мати Лорета із найменшою донею Павлею на колінах й доня Анна Марія, на колінах бабуні. Вся ця родина стала членами 114 Відділу УНСоюзу в Чикаґо, заходами відомого місцевого організатора УНСоюзу п. Миколи Ткачука.

Дона Марія Смерек, членкиня молодечого департаменту УНС, донечка свідомих українців Василя і Галини Смереків, які є самі членами УНСоюзу з своїми 5-ма дітками: чотири синочки і 5-та донечка Д. Марія. Нехай ця гарна українська родина буде прикладом для інших молодих родин українського роду в відношенню до нашого Батька Союза!

Пані Варвара Кіска тримає на руках свою донечку Лесю, яку обезпечила в УНСоюзі та тим самим зв'язала свою рідну дитину зі своєю рідною, а не чужою, обезпеченевою установою та приписала її до 478-го Відділу, якого секретарем є п. Василь Остапяк.

Пані Варвара Кіска, по 23 річній розлуці, в 1967 році прибула зі Львова до Торонта до свого мужа Петра і тут Господь поблагословив їх донечкою.

ТРЕБА ЗНАТИ

Нове в асекураційному праві оподаткування посмертних виплат.

Як відомо, виплати асекураційних сум після смерти забезпеченого, коли йдеться про забезпечення у братсько-допомогових організаціях, звільнені від спадщинного оподаткування. Деякі стейти стараються скасувати, або обмежити ці привілеї й оподаткувати посмертні виплати нарівні з іншим майном, залишеним померлим. Останнім часом до стейтової Леґіслятури Массачуссетс внесено проєкт закону, яким всі такі виплати, незалежно чи в комерційних, чи в братських установах забезпечення, мали б бути оподатковані, з тим обмеженням, що зі сум, виплачуваних дружинам померлого чи мужам померлої жінки, від оподаткування була виплачена сума 50.000. дол., а від сум, які припадають до виплати дітям померлого забезпеченого, були б звільнені суми по 10.000 дол. для кожної дитини. Такі спроби були вже й раніше, але світ життєвого забезпечення проти цього боровся, і як досі — оборонився. Як йому пощастить тепер, скоро буде видно. Стейт Массачуссетс належить до провідних стейтів під оглядом законодавства, тому ухвала цієї леґіслятури могла б вплинути на подібні закони і в інших стейтах ЗСА.

Часове обмеження виплати забезпечення по особах, які померли внаслідок акциденту

Традиційною клявзулею забезпеченевих грамот („полісʼʼ), які передбачують виплати після смерти забезпеченого внаслідок випадку-акциденту, є клявзуля, яка вимагає для виплати, щоб забезпечений помер у визначеному (звичайно до 90 днів) часі після акциденту. Інакше уважається, що смерть не наступила внаслідок акциденту й тому не виплачується п о смертного по такій опізненій смерти. Останньо до леґіслятури стейту Монтана вплинув проєкт закону, яким такі клявзулі уневажнюються — незалежно від довжини такого часового обмеження смерти після акциденту. Якщо буде стверджено, що смерть наступила внаслідок акциденту, виплата має наступити незалежно від того, коли смерть наступила.

Ярослав Падох

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Секретарі!

Ви одержали почесні таблиці зі знімками будівничих УНСоюзу. Подбайте, щоб примістити їх на видному місці у громадських залях, вікнах крамниць та всюди там, де вони зможуть інформувати громадянство про УНСоюз та його визначних діячів. В потребі замовте їх в Головній Канцелярії у довільній кількости. Ці таблиці є надруковані в українській та англійській мовах.

Д-р Ярослав Падох

ПОВЕРНІМСЯ ДО БРАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

Статистика братських забезпеченевих установ виявляє, що велика більшість братських установ в Америці зменшується, а деяке збільшення загальної суми забезпечення, виданого братськими організаціями, є дуже повільне.

Недавно в братському журналі „Фратернал Монітор", в статті Луїса Е Пробста, президента „Індепендент ордер оф Форестерс", були подані такі числа: в 1934 р. братська система в Америці мала 7,122,543,596.00 дол. забезпечення („іншуренс ін форс") ,а в 1965 р., через тридцять один рік згодом, 16,648,356,273.00 дол. Отже, за цей довгий час сума забезпечення, виданого братськими установами, дещо більше як подвоїлася. За той час комерційні асекураційні компанії зросли з 70 більйонів долярів до 539 більйонів, отже на сім з половиною разів більше. А до того, і це є дуже важливе, на понад сотню братських організацій, об'єднаних у „Нешенел Фратернал Конґрес оф Америка", в дійсності велика більшість організацій взагалі не зростала, але маліла, а вищезгаданий невеликий зріст є на ділі зростом тільки декількох братських установ, які самі зросли за той час на суму, майже рівну поданій вище.

Яка причина того, що більшість братських установ не вміє додержати кроку комерційним компаніям? Згаданий автор подає такі причини: 1. Брак відповідного керівництва, 2. Брак вишколених організаторів, 3. Брак модерних плянів забезпечення і 4. Брак відповідної братської активности та дещо інше.

Традиційні завдання братських організацій

До традиційних братських завдань ,що були основою їх існування й зростання, належали: а) забезпеченева діяльність, б) допомогова діяльність і в) братсько-товариська діяльність.

Першу ділянку діяльности ми виконуємо дальше й виконуємо непогано. В більшости братська асекурація є дешева, як асекурація комерційна, і при обмеженому числі братських забезпеченевих плянів, всі братські організації мають основні забезпеченеві пляни, подібні до плянів комерційної асекурації, тобто пляни, які називають bread and butter асекурації. Зате інші ділянки діяльности братських організацій, які колись були дуже активними, ми з року на рік щораз більше занедбуємо, а то й цілком закидаємо.

Хибний напрям братської допомогової діяльности

Поділені на Відділи члени братських організацій звичайно не обмежувалися самою допомогою на випадок смерти та за життя, яку їм запевнював забезпеченевий Союз, але в межах своїх Відділів творили свої відділові допомогові фонди і з них користали в випадку недуги, чи в іншій потребі, даючи допомогу родині після смерти члена.

Були це неначе малі асекураційні товариства, які доповнювали асекураційні членські грамоти. Доки члени Відділу були молодими мало нездужали та рідко траплялися випадки смерти, ці фонди функціонували задовільно. Хоча вкладки до них були невеличкі, то й видатки були рідкі і незначні. Але з часом, як члени старілися, а молодь не була дуже зацікавлена невеличкою підмогою, ці каси вичерпувались. Траплялося й так, що хто з членів скоріше занедужав чи помер, той або його родина користали з фонду, а інші, пізніші, вже не мали з чого користати, або користали в обмеженому розмірі, бо фондів каси не вистачали на більше. З досвіду знаємо, що з цього приводу Відділи мали і ще досі мають найбільше внутрішніх непорозумінь. Це, що давніше було атрактивною силою братських організацій, тепер часто стає причиною їх розбиття чи й упадку. І наш досвід каже, що чим скоріше ці фонди перестануть існувати, або зміняться, тим краще для наших Відділів та Союзів.

Дальше існувати ці фонди можуть тільки тоді, коли вони з нежиттєздатних, примітивних, відділових асекурацій них установ обернуться у відділові допомогові фонди, які будуть творитися на основі добровільних датків і допомоги будуть признавані на добровільній, не обов'язковій, основі. Дотеперішнє дублювання Відділами забезпечення, яке дають Союзи, без відповідних асекураційних метод, не має перспективи вдержатися. Замість творити додаткову асекураційну установу внутрі Відділу, краще переконати членів Відділу, щоб підвищили суму свого забезпечення у своєму Союзі.

Але якщо Відділи бажають вести таку допомогову діяльність, а також складати квіти на гробах померлих членів чи оплачувати за їх душі Служби Божі тощо, тоді, крім датків членів, треба знаходити інші способи для зібрання відповідного допомогового, б р а т с ького фонду. Всякі спільні імпрези є кращим засобом збірки фондів, як постійні обов'язкові вкладки членів до такого фонду, бо з них родиться переконання, що коли член платить вкладку, йому належиться допомога, без огляду на те, чи є на це гроші, чи немає.

Заник братської активности

Колись братська активність була рівнорядно важливою із забезпеченням на життя. Вона проходила внутрі Відділів і була основою росту Відділів і цілої організації. Постійні місячні, а то й тижневі чи півмісячні збори, цікавили всіх членів, збирали їх в одну родину, а неприявність на зборах, зправила каралася поважними карами, часто у висоті половини чи цілого доляра. Було тоді задорого не прибути на збори. Ця періодична зустріч членів тепер заникла: чим раз менше зборів і чим раз менше членів на них. Поступ техніки приніс прямо в дім членів стільки нових розваг і справ, що щоб зібрати членів на збори, треба для них справжніх атракцій, на які Відділи не всюди можуть собі дозволити.

Але старі звичаї треба заступати новими, не міняючи духа братерських взаємин і готовости братерської допомоги. Звичайні збори із сухими звітами з діяльности та збиранням вкладок можна з успіхом заступити зборами з часм, цікавою доповіддю, висвітленням фільму, а навіть раз у рік забавою. Пікніки влітку, прогулянки до музеїв, на театральні вистави, на Союзівку тощо можуть і повинні заступити або доповнити колишні організаційні збори. Спільні добродійні акції з доходом на окремі цілі, імпрези для дітей членів Відділу чи силами тих дітей тощо напевно оживлять життя членів у межах Відділv.

Треба конечно відродити також інші шляхи братської допомоги, як за життя членів, так і по їх смерті. Ще донедавна у статутах більшости братських організацій та між урядниками Відділів був уряд відвідувачів хворих, які мають обов'язок довідатись про кожний випадок недуги між членами і дбати про недужих, як про своїх рідних. Бо скільки поміж членами не має своїх рідних. Цей типовий вияв братських почувань практикується тепер чим раз рідше. Його слід оживити.

Також тільки рідко практикується тепер — колись загальний обов'язок — гуртом, цілим товариством, брати участь в похоронах померлого члена з прапором товариства, складаючи від товариства квіти на його домовині та замовляючи Служби Божі за спокій його душі. Така посмертна прислуга батькам зв'язувала їх дітей з Відділом на все життя, більше як асекураційна „поліса". Чи не слід цей братський, шляхетний звичай відновити в кожнім нашім Відділі?

Таких форм братської активности було багато і є на них, на нові форми, і місце і потреба також у наш час.

Святкування 75-ліття УНСоюзу в Честер, Па.

Відділи УНСоюзу в Честер і в Кліфтон Гайтс відбули три рази збори: 8 березня, 18 квітня і 8 червня 1969 р. з метою обговорити 75-ліття УНС. Свято ухвалено відбути в залі Українського Народного Дому при 4-ій і Ворд вулицях 27 вересня в Честер, Па. Для цього створено Комітет у складі: голова С. Шевченко, секретар — В. Новак. Фінансовий Комітет: П. Бродич — скарбник і Михайло Крика — заступник. фінансовим секретарем покликано Е. Мінчака, заступником Я. Щербака. Господарський Комітет: голова — о. О. Мицик, заступники — Катерина Благідка, п-і Янчак, Михайло Глова і Володимир Вацикевич. На пресового референта покликано Евстахія Мінчака, голову Відділу ч. 352. На головних бесідників ухвалено запросити д-ра Я. Падоха в українській мові і адв. Івана Флиса в англійській мові, а також запросити сенаторів, мейора міста та ін. визначних осіб. Ухвалено рівнож заспровити Головну Управу УНС до участи в нашім святі.

Головною точкою відсвяткування буде бенкет, влаштований у власнім заряді, а дохід з бенкету піде на Катедру Українознавства, НТШ, Католицький університет у Римі та Музей у Православному Осередку у Бавнд Бруку, по 25% на кожний. Проситься членів всіх Відділів, а то ч. 128 в Кліфтон Гайтс, Відділ 248 в Ковтсвіл Па., 173 і 147 Вільмінґтон Делевар, Відділи 352, 388, 237 і 156 в Честер Па. прийняти це до відому і зазначити у своїх календарях дату 27 вересня, як день свята 75-ліття УНС. Прохаємо всі організації стриматися від всяких інших концертів чи академій. Все у к р аїнське громадянство названих місцевостей запрошене на святкування, чим громада гідно відзначить 75-ліття УНСоюзу.

Мінчак, прес. реф-

Ст. Букшована

НЕ ВСЕ ВИДНО З ПТАШИНОГО ЛЕТУ

Великою допомогою для голів, секретарів, організаторів і взагалі членів та співробітників УНСоюзу є періодична сторінка в щоденнику „Свобода". З її матеріялів вони довідуються від добре поінформованих авторів про загальний стан і загальні напрямні діяльности УНС, спостерігають, як спинається вгору лінія розвитку Союзу, які є успіхи в останньому часі, врешті мають змогу познайомитися з поглядами членів Головної Управи УНС на різні важливіші справи і завдання.

Читаючи періодично ті сторінки, кожен мусить завважити, що автори сторінки майже незмінні. Невже немає серед десятків тисяч членів Союзу таких, що щось могли б сказати читачам про всеобіймаючі завдання Союзу? Певно, що саме ці автори, які є керівниками праці і взагалі цілого життя УНС, мусять найкраще визнаватися на „союзових проблемах", і тому не диво, що вони завжди мають чим поділитися з читачами та з членами нашої організації. Однак, їхні завваги, помічення і висновки є, як то кажуть, з „пташиного лету". Кожен з них більшість свого часу провадить у канцелярії Головної Управи і в основному свої погляди будує на листах, телефонах, розмовах і звітах, евентуально зустрічах з людьми з терену. Це і є спостерігання з „пташиного лету", з чотирьох стін офісу. Було б несправедливо не відмітити, що ні один з тих працівників не засиджується за письмовим столом. Всі вони багато часу посвячують на поїздки в терен, що їм значно вможливлює конфронтувати свої погляди з тим, що діється в терені.

Та все таки, навіть у терені, відвідуючи поодинокі осередки й приглядаючись до проблем УНС зблизька, вони не в силі за короткий час увійти в гущу життя, зжитися і злитися з місцевими настроями і місцевими клопотами та бачити їх так, як бачать їх місцеві люди. А через те в якійсь мірі, навіть бувши в терені, вони не затрачують своєї перспективи з „пташиного лету".

Тим часом життя „внизу", по громадах і по Відділах УНС, іде своїм руслом. В одних воно бурлить, розгортається, набирає розмаху, в інших застоюється, а навіть слабне. Яка „хемія" цього життя, які місцеві причини таких чи інших об'явів — про це часом довідуємося з дописів, надсиланих місцевими авторами. А що коли б цю справу зробити систематичною? Тобто, подбати про те, щоб в органі УНСоюзу, в щоденнику „Свобода" друкувалися періодичні „Сторінки Відділів УНСоюзу"? Ніхто напевно не стримує, а навпаки радо вітали б статті представників Відділів на шпальтах існуючої сторінки УНС. Їх матеріяли для цієї сторінки про життя - буття в їхніх осередках були б щиро витані, але це все далеко від періодичної сторінки Відділів, яка мусить вийти означеного часу і матеріяли з місць до неї мусять бути зорганізовані. Скільки цікавого для нас усіх можуть сказати голови, секретарі і взагалі члени Відділів, великих і малих, з різних близьких, далеких і дуже далеких місць!

Тому, на мою думку, конче треба задуматись не лише над проблемою „сторінки Відділів УНС" в „Свободі", а й почати її розв'язувати. Ніщо інше, як матеріяли від Відділів, дадуть ним змогу побачити життя і працю Відділів „на гарячому", почути, що в траві пищить", пізнати всі ті дрібні радощі і смутки, успіхи й труднощі, на яких Відділи, а з ним і цілий Союз ростут, розвиваються, або підупадають. Із статтей голів, секретарів і взагалі членів Відділів ми навчилися б багато такого, чого нам ніколи не дадуть навіть добре опрацьовані й продумамі, та силою умовин узагальнюючі, статті працівників Головного Уряду. На їхній підставі ми могли б бути багато ближче до низової дійсности, говорити більше обґрунтовано про методи праці в терені, про потреби й думки людей там, а все мусіло б тільки позитивно відбитися на акції присднування членів та розбудови Союзу, Сторінка Відділів була б поштовхом для пожвавлення праці, для представлення своїх здобутків: „Інші пишуть, а ми що"? „Інші мають чим похвалитися, а ми гірші, чи що"? „Така сторінка помагала б Відділам у „самопізнанню", що в нас добре, а що „зле", а опісля облегшувала б випралення слабих місць. А чи може бути кращий засіб обміну досвідом між Відділами і відділовими працівниками, як обговорення на сторінках преси своїх здобутків і неуспіхів та їхніх причин? Бо хоч у різних місцевинах можуть бути різні умовини, але психіка людина, загальні потреби й осуди життьових питань є близькі, і тому досвід одного секретаря, чи організатора допоможе багатьом іншим.

Та ми мусимо бути річевими й опирати свої пляни на життьовій дійсності. І тому не можемо мати ілюзій, що започаткування й періодичне ведення „Сторінки Відділів УНС" буде легким завданням. Головний уряд рішить, редакція подасть заклик і діло напевно піде. Над цим прийдеться попрацювати, і то багато, щоб найширші кола членства таки взяли активну участь у цьому. Але ці всі труди й зусилля напевно оплатяться. В змаганні до того, щоб УНСоюз щораз більше єднався внутрішньо, щоб він відповідно до своїх спроможностей, а вони величезні, найбільші з усіх українських суспільно - громадських організацій у вільному світі, брав участь і давав свій відповідний вклад у наше загальне життя, щоб він направду зміг постійно й безперервно рости та щораз більше охоплювати всі елементи нашої громади — „Сторінка Відділів УНС" буде одним з кращих засобів.

СОЮЗОВЦІ! ВСІ БЕЗ ВИНЯТКУ ЗУСТРІЧАЙМОСЯ З ЧЛЕНАМИ ЕКЗЕКУТИВИ УНСоюзу НА ОКРУЖНИХ ЗБОРАХ. НЕХАЙ НА НИХ НЕ ЗАБРАКНЕ НІКОГО З ВАС!

ЗДОБУТКИ ОКРУГ УНСОЮЗУ ПО МІСЯЦЬ ТРАВЕНЬ 1969 Р.

П. Ч	Округа	Кількість Відділів	Число членів придбаних у травні	Разом 1969
1.	Філядельфія, Па.	39	64	172
2.	Дітройт, Миш.	18	32	138
3.	Ню Йорк, Н. Й.	23	23	129
4.	Торонто, Онт.	24	17	118
5.	Нюарк, Н. Дж.	23	25	105
6.	Чикаґо, Ілл.	34	14	104
7.	Пассейк, Н. Дж.	6	4	78
8.	Джерзі Сіті, Н. Дж.	11	10	75
9.	Вінніпеґ, Ман.	14	3	74
10.	Ніягара, Онт.	9	29	70
11.	Клівленд, Огайо	18	14	64
12.	Перт Амбой, Н. Дж.	12	9	62
13.	Пітсбурґ, Па.	21	9	60
14.	Ню Гейвен, Конн.	14	11	59
15.	Рочестер, Н. Й.	8	9	49
16.	Сиракюзи-Ютика, Н. Й.	15	5	47
17.	Шамокин, Па.	21	18	41
18.	Монтреаль, Кві6.	9	19	31
19.	Балтимор, Мд.	9	6	26
19.	Трой, Н. Й.	8	8	26
21.	Алентавн, Па.	11	—	24
21.	Бостон, Масс.	5	4	24
23.	Боффало, Н. Й.	11	9	22
24.	Вилкс Бері, Па.	9	5	18
25.	Міннеаполіс, Мінн.	6	2	17
26.	Ст. Люіс, Мо.	7	—	13
26.	Янґставн, Огайо	10	3	13
28.	Лудмов, Масс.	5	—	3
28.	Скрентон, Па.	10	—	3
30.	Вунсакет, Р. Ай.	7	—	2
31.	Необ'єднані Відділи	29	5	23

НАЙКРАЩІ ОРҐАНІЗАТОРИ УНСОЮЗУ, ЯКІ ПО КІНЕЦЬ ТРАВНЯ 1969 Р. ПРИЄДНАЛИ 10 АБО БІЛЬШЕ ЧЛЕНІВ

1.	В. Дідюк (440)	119	20.	Т. Кубарич (217)	13
2.	Е. Репета (292)	88	20.	Е. Гомотюк (277)	13
3.	С. Гавриш (83)	46	20.	О. Стецура (287)	13
4.	М. Семків (379)	31	20.	Д. Чук (321)	13
5.	Є. Омельченко (451)	28	25.	Г. Кисіль (336)	12
6.	Стефанія Букшована (340)	25	25.	В. Оріховський (353)	12
			25.	В. Олійник (387)	12
7.	П. Федик (292)	23	25.	В. Пінковський (432)	12
8.	Р. Чучкевич (346)	19	25.	Д. Попадинець (434)	12
8.	Б. Зорич (432)	19	30.	К. Сачко (53)	11
10.	М. Отрок (14)	18	30.	В. Гаврилюк (316)	11
11.	Т. Бутрей (344)	17	30.	І. Пригода (361)	11
12.	І. Живіцький (182)	16	30.	І. Скальчук (430)	11
12.	П. Даків (427)	16	30.	В. Запаранюк (484)	11
14.	І. Пиндус (39)	15	35.	Я. Билень (17)	10
14.	В. Квас (88)	15	35.	І. Одежинський (153)	10
14.	А. Гнатюк (182)	15	35.	П. Мороз (238)	10
17.	І. Петрунцьо (78)	14	38.	Е. Барилка (268)	10
17.	Люба Басько (94)	14	39.	Евгенія Ваславська (278)	10
17.	В. Попович (367)	14			
20.	д-р О. Саноцький (158)	13			

Поки що УНСоюз має у цім році тільки одного „сотника". Минулого року мав їх три, а саме крім В. Дідюка також Стефана Гавриша і Івана Одежинського. Сподіємося, що це число скоро збільшиться даними й новими „сотниками". Адже йде про ювілейний рік та рік передконвенційний. Заслуги та здобутки в цім важливім році допоможуть не тільки УНСоюзові значно збільшити своє членство, але й познайомлять із широким союзовим загалом наших найбільш відданих УНСоюзові діячів та промостять їм дорогу до вибору на конвенційних делеґатів, а на самій конвенції до високих союзових урядів. Ще час для ВСІХ узятися до пильної і систематичної праці, щоб допомогти УНСоюзові збільшитися в його 75-річчя й самому заслужити собі на загальне громадське признання. Вдячна союзова громада не забуде ХТО допоміг УНСоюзові [illegible] дальше рости в його ювілейному році!

Річні Загальні Збори Відділу УНСоюзу ч. 480 в Сарнії, Онт., Канада

У четвер 27 лютого ц. р. у вечірніх годинах в церковній залі церкви св. Юрія Переможця в Сарнії відбулися другі з черги річні загальні збори відділу ч. 480. Хоч був це звичайний будень, поважне число членів відділу, як і зацікавлених справами УНС, взяли в них участь. Зборами проводила президія в складі: М. Король — голова, пані Я. Спольська — секретар. Відкриваючи збори, голова президії М. Король привітав присутніх та головного радного і голову Округи В. Дідюка і подав порядок нарад. По коротких цікавих звітах голови відділу Короля, секретаря п-ні Я. Спольської, касира п-ні Біди і голови Контрольної Комісії інж. Р. Спольського, відбулась активна дискусія, участь у якій брали пп.: д-р Гамула, Марусяк, Пушка, інж. Р. Спольський, Чучко, Біда й інші. Думки дискутантів були спрямовані на те, як найкраще розгорнути організаційну працю, щоб кожний українець і українка були членами нашої так заслуженої для української громади установи. Українська громада в Сарнії чисельно невелика, але взірцево зорганізована при парохії. Відділ УНСоюзу створено в минулому році, він уже проявив деяку діяльність, та почав здобувати собі повне право громадянства і признання. Секретарка Відділу пані Я. Спольська, разом з головою відділу та ін. членами управи, докладають всіх сил і старань для збільшення чисельно відділу. Є надія, що в короткому часі в Сарнії не буде ані одного українця-ки, які не належали б до УНСоюзу. По дискусії слово забрав головний радний В. Дідюк, який дав багато конкретних вияснень, порад і заохотив до дальшої праці, вказуючи на ту велику працю, яку зробив УНС і його орган „Свобода" впродовж 75-річчя існування. По ухваленні довір'я уступаючій управі, обрано нову в такому складі: М. Король — голова, п-ні Я. Спольська — фін. секретарка, п-ні А. Біда — касир. Контрольна Комісія: інж. Р. Спольський, д-р Гамула, С. Чучко. В кінцевій виміні думок порушено низку справ, поставлено багато питань і висловлено добрих думок, на які відповідав головний радний В. Дідюк, який висловив подяку управі за активну працю і заохотив до дальшої, підкреслюючи, що відносно недовге його перебування у Сарнії за допомогою багатьох увінчалася гарним успіхом, бо нових 15 членів Відділу збільшило його ряди, і то відповідними „полісами". Стверджував, однак, що це далеко до того, щоб усі зрозуміли значення власного забезпечення у своїй рідній українській установі. Закриваючи збори, голова М. Король подякував за активну участь членів і представника головного уряду УНСоюзу, висловлюючи переконання, що Відділ УНС в Сарнії буде рости і розвиватися якнайкраще.

НН.

УСПІХИ СОЮЗОВОЇ МОЛОДІ

24-го травня 1969 р. відбулась ґрадуація 19 матурантів української „Рідної Школи" в Філядельфії. Серед цих матурантів є такі члени 422-го Відділу УНС ім. С. Петлюри:

Оксана Суржко — дочка Ніни і Матвія Суржка, який є поручником Українських Визвольних Змагань, учасником Зимового Походу та Лицарем Золотого Хреста.

Вона закінчила Олней Гай Скул і вступила до університету.

Роман Процик — син Люби і інж. Степана Процика, вчиться в Централ Гай Скул, студент Українського Музичного Інституту і активний член Пласту.

Ці молоді матуранти плянують продовжувати свої студії в американських університетах і ставати оборонцями української правди.

В цьому велика заслуга їх батьків, які виховали таку гарну українську молодь.

Т. Т.

Неоніля Ковальчук — дочка Лідії і Сергія Ковальчука, вчиться у Філядельфії Гай Скул для Дівчат, пластунка 4-го куреня та студентка Українського Музичного Інституту.

Галина Ольга Бурак, студентка першого університетського курсу, замешкує при родичах Петра і Марії Бураків, в Бімзвіл, Онт., Канада, бере активну участь в українській молодечій організації, виступає на сценах, як хорова співачка і бандуристка.

Святослав Макаренко — син Лідії і мистця-маляра Бориса Макаренка, вчиться в Централь Гай Скул, студент Української Мистецької Студії у Філядельфії, студіює музику і активний у Пласті.

Нова членка УНСоюзу, Відділу ч. 353 у Ню Бронсвіку, панна Оля Хомут належить до того покоління нашої молоді, яке вже народилося поза межами України. Але завдяки своїм батькам володіє вона добре українською мовою та є відомою в своїй громаді деклям аторкою. Оля Хомут належить до Осередку СУМА і займає в ньому пост булавної. Впродовж певного часу вела вона оркестру „Мрія", а тепер ці обов'язки перебрав її брат Богдан, абсольвент Високої Технічної Школи. Панна Оля закінчила вже „Даґлес Коледж" в Ню Бронсвіку і тепер є вчителькою французької мови в середній школі (гайскул), а крім того вчителює теж в школі українознавства. Секретар Відділу п. В. Оріховський, який переслав нам для поміщення цю світлину, додав у своїх заввагах, що він поважає пнну Олю Хомут як щиру, примірну і дуже свідому українку, виховану якнайкраще в домі свідомих українців — батьків Михайла і Анни Хомутів та їх сім'ї, всі члени якої є членами Українського Народного Союзу.

Річні збори 270 Відділу УНС в Джерзі Ситі, Н. Дж.

Братство св. Івана Хрестителя, 270 Відділ УНСоюзу в Джерзі Ситі, Н. Дж., відбуло свої загальні збори 12 січня. На збори явилося 28 членів. Голова Антін Шаран відкрив збори і попросив присутніх членів, щоб встали і хвилиною мовчанки віддали пошану членам, що відійшли від нас на вічний спочинок. На предсідника зборів присутні вибрали Володимира Білика, а В. Бутковського на секретаря. В. Білик відчитав за секретаря С. Островського протокол з попередніх загальних зборів і покликав Управу до звіту. Звіт здавали: голова А. Шаран і заст. голови В. Бутковський, касир М. Баран і заст. касира С. Островський, рекордовий секр. С. Островський, заст. секретаря Ст. Гріца, доглядач хворих Л. Зиман і за Контрольну Комісію В. Карий і П. Ляхоцький. Протокол і звіти прийнято одноголосно. По звітах приступлено до вибору нової управи на 1969 рік. На домагання присутніх членів перевибрано минулорічну управу, з додатком одного члена до Контрольної Комісії на місце бл. п. Григорія Салюка.

Склад Управи на 1969 рік: голова — Антін Шаран; заступник голови В. Бутковський; рекордовий секретар С. Островський; заступник рекорд. секретаря Степан Гріца; фін. секр і касир М. Баран; заступник касира С. Островський; доглядач хворих Л. Зиман. Контрольна комісія: голова В. Карий; Петро Ляхоцький та Володимир Білик — члени. Організатор членів — М. Баран, представник до Відділу УККА — С. Островський.

Збори ухвалили, що місячні збори відбуватимуться що другої суботи по першім кожного місяця. По зборах присутні члени засіли до перекуски, співаючи коляди. За добру перекуску зложили щедрий дар на коляду. Управа розділила коляду на ЗУАДК і українських інвалідів. Братство св. Ів. Хрестителя 270 Відділ УНС, щороку призначає членську вкладку до Відділу УККА — $25 і на ЗУАДК — $10.

С. Островський,
рек. секретар

Посмертна згадка

У понеділок 16 червня ц. р. відійшов у вічність на 77-му році життя, прийнявши Найсвятіші Тайни, бл. п. Василь Кривоус, кол. старшина УСС, учасник Визвольних Змагань в рядах УГА, довголітній педагог Рідних Шкіл в Україні, співосновник і кол. голова Об'єднання Українських Педагогів у Торонті, директор Рідної Школи УНО, касир Відділу 469 УНС і б. диригент хору в церкві МБНП у Торонті.

У вівторок 17 червня у похор. заведенні „Кардинала", при великій кількості приятелів і односельчан Панахиду відправив о. прелат П. Хомин, о. д-р Даниляк, о. Ст. Хабурський і о. Шараневич. У середу 18 червня відбувся похорон, о год. 9-ій рано, з катедри св. Иосафата на цвинтар „Проспект". Похоронну соборну Службу Божу відправили: о. прелат Хомин, о. д-р Даниляк і о. Ст. Хабурський. Під час Служби Божої о. д-р Даниляк виголосив прекрасну проповідь і попрощав Покійного як зразкового парохіянина та вказав на його правдиво християнське життя, гідне наслідування. Похоронні відправи відслужили і відпровадили на вічний спочинок о. прел. Хомин, о. Хабурський і о. Шараневич. На кладовищі над свіжою могилою прощали Покійного: інж. Девоссер виголосив вояцьке прощання від Б-ва УСС і УСГромади. Учителька п-ні Ломаґа попрощала від Об'єднання Українських Педагогів; від УНСоюзу в заступстві голови Відділу попрощав інж. Девоссер, як довголітнього касира Відділу. По похороні відбувся поминковий обід-тризна у ресторані „Мейфер Інн", на яку запросила вдова Катерина всіх учасників похорону. Тризною проводив проф. Козловський, промовляли: о. Степан Хабурський-капелян, оповів про тяжкі часи і терпіння Покійного в часі Визвольних Змагань, важке становище учителів Рідних Шкіл та про жертвенну працю Покійного у школах. Ілля Курман поділився спогадами про співпрацю в Рідній Школі в Рогатині; п. Бойчук оповів про працю Покійного в Рідній Школі в УНО, у Торонті.

В кінці на заклик п. Козловського проведено збірку на Фундацію ім Тараса Шевченка, а всім присутнім подякував за участь інж. Л. Перфецький.

Покійний був великим патріотом, виховником молоді, ревним працівником (коло 20 літ) УНСоюзу, був лагідної і товариської вдачі. Вічна пам'ять!

І. Ш.

В ПОКЛОНІ ПЕРШИМ ПІОНЕРАМ УНС

(Закінчення зі стор. 3-ої)

нансовий стан. Його надвишки йдуть виключно на українські потреби. Перші народні доми, церкви, торговельні підприємства були фінансовані касою УНС. Публікація книжок на українську тематику — це теж частина змісту фінансової праці УНСоюзу.

Аналізуючи окремі періоди в праці УНСоюзу, ми переконуємось, що засновники УНС створили одну всеукраїнську, справді забезпеченеву установу, яка фактично стала всенаціональною організацією, що довгими десятками літ організовувала, провадила і репрезентувала тут українську спільноту. Сьогодня між нами з цих перших остались одиниці і хай же вони приймуть слова нашого найпалкішого признання, глибокої пошани за їх велике всенародне діло! Більшість, що перенеслась жити на другий світ, постійно житиме в пам'яті наступних поколінь.

Червневі ювілейні роковини в Шамокіні яскраво показали, що перші засновники УНС тісно пов'язані з нашим національним життям, що ми живемо їхніми ідейними засадами ще нині, і що вони залишаться назавжди в анналах історії української спільноти в Америці.

Свіжа могила

Дня 15 червня 1969 року упокоїлася у Бозі член 469 Відділу УНС у Торонті п-ні Анна Стрільчук, з дому Підгурська. Вістка про її смерть була важкою, більш болючою, як звичайно, бо нитку життя смерть перервала нагло і несподівано удар серця.

Сл. п. Анна Стрільчук народилася 7 квітня 1912 року на зеленій Буковині, в місті Чернівцях. Малою дитиною з родичами переїхала і поселилася у прибраній батьківщині Канаді. Тут провела своє дитинство, молодечі безжурні літа, а по закінченню школи звінчалася з п. Іваном Стрільчуком. У супружному житті була взірцевою дружиною, зразковою матір'ю. Її весела вдача, працьовитість, життєва зарадність допомагали завжди ділити долю і недолю родинного життя. Щасливо покійна прожила 38 літ із своїм другом життя, аж нагло ніччю прийшла невблагана смерть.

У глибокому смутку покійна залишила мужа Івана, доньку Брониславу, заміжню Борщевську, двох синів, четверо внуків, п'ятьох братів і сестру.

Похоронні обряди відбулися в укр. православній церкві св. Володимира при вул. Батерст під проводом веч. о. Легеньчука. Тлінні останки покійної спочивають на кладовищі „Проспект". Нехай канадійська земля буде Її легкою. Вічна Пам'ять!

К. Чорномаз
Секретар 469 Відділу

Ще одно українське подружжя

В той час, коли починаємо наполегливо дбати про збереження серед нашої молоді української ідентичности, факт вінчання і одруження молодих переростає рямці особистого чи родинного значення. Адже із створенням нової свідомої української родини наша спільнота збагачується новою життєдайною і творчою клітиною.

Дня 10-го травня в церкві Христа Царя у Філядельфії відправлено Божественну Літурґію, під час якої молоді запричащалися, а потім о. парох В. Головінський, о. декан А. Борса і о. шамбелян М. Харина дали шлюб Зоріяні М. Дяченко та Андрієві Р. В. Шулеві. Весільне прийняття (приблизно 150 осіб) відбулося в затишній залі поза Філядельфією. З гідністю відбулося зворушливе привітання „князя і княгині" при вході до залі. Батьки молодих привітали їх за староукраїнським звичаєм: короваєм з гільцем посередині — деревом життя, і вином. Тоді увійшли парами дружби і дружки, якими були: Юрій Стецюк, Юрій Тарасюк, Роман Тарнавський, та Юрій Головчак. Дружками були — Лідія Тарнавська, Єлисавета Головчак, Мелянія Цегельська, Марта Галій. Маленькою „заквітчаною" парою були Вася Фрідель та Марко Кузик. С т а ростою цього прийняття був о. шамбелян М. Харина, а старостиною д-р Нат. Пазуняк. Вони представили молодих та почот, а після відкриття трапези молитвою, перший дружба мґр Юрко Стецюк підніс тост за молодих і присутні відспівали „Многоліттє".

По вечері старости просили до слова приявних. Першими промовляли о. шамб. М. Харина та о. А. Борса, улюблений парох молодого. Щоб запізнати присутніх з родинами молодих, подано про них основні дані. І так мати молодої, інж. Лідія Дяченко, з дому Колтунюк, є невтомною діячкою в СУА. Її покійна мати, яка походила зі священичої родини Дзеровичів, була громадською діячкою на наших землях. Дід молодої був директором банку „Дністер" у Львові, а другий дід — полковником; батько був також військовиком і передчасно загинув без вісти в рядах УПА.

Молода є пластункою, яка після осягнення ступеня бакалавра стала учителювати і рівночасно удосконалює й поглиблює своє знання з педагогіки ще окремими університетськими курсами на Темпел Університеті.

Родину молодого, з черги, представила старостиня. Обидві бабусі молодого не були українками. Зі сторони батька була польська шляхтянка М. Орлінська, зі сторони матері була М. фон Діндорф, німкеня із Швабії. Вони, одначе, своїх дітей виховали в українському дусі і потрапили защепити любов та респект для народу своїх чоловіків. Батько молодого, інженер Михайло Шуль, мав у Львові власне підприємство, згодом був директором газівні у Львові. Після приїзду до Америки, працюючи за фахом, уділяється громадсько, м. ін., був головою Товариства Українських Інженерів Америки.

Мати молодого, мґр Рожа Шуль, з дому Смеречинська, якої батько походив з Поділля, відома нашій громаді як мистецтвознавець із своїх рецензій в пресі та праць з тієї ділянки, друкованих в Европі. Є членом Української Вільної Академії Наук, як рівнож Об'єднання Мистців. Одночасно використовує тут своє друге знання — учительки музики — і як член Музичного Українського Інституту та приватно дає лекції фортепіяну.

Молодий добре знаний нашій спільноті. Він від шостого року життя виступав на радіо, телевізії та на численних імпрезах: деклямував та грав на фортепіяні. Дописував до дитячих журналів і преси, брав активну участь у громадському і студентському житті, а згодом і в науковому. Зараз викладає в коледжі у Філядельфії англійську літературу та музику. Сам є талановитим піяністом, м. ін., був вісім років стипендистом у славній консерваторії „Джуліярд" в Ню Йорку. Завдяки обставинам, у яких виріс, володіє кількома мовами. Закінчив „Стайвесант" середню школу за три і пів року і вже взимку почав студії на Ратґерському університеті, які завершив деканською листою. У віці 21 літ став викладачем в коледжі.

Привітальне дотепне слово по - українськи мав перший дружба мґр Юрко Стецюк, а кузин молодого по-англійськи. Батько молодого побажав молодій парі багато щастя і радости в житті, а мати молодої зворушливо подякувала гостям за увагу.

Цікавим і змістовним було пояснення проф. О. Ґенґало значення українського короваю, про його символіку як родинного гніздечка, що звивають собі молоді. „Гільце" по середині його символізує дерево життя, що з нього виростає. Краянням весільного торта та кавою і вином закінчилась ця гарна урочистість.

Дружба

„Запороже" вшановує померлих членів

Згідно з традицією відновленого УАК „Запороже" в Америці, щороку відбуваються зустрічі для відзначення роковин заснування в Чернівцях на Буковині 10 травня 1910 р. найстарішої української с т у д е нтської корпорації, яка 1960 р. відзначила свій золотий ювілей чи 100 семестрів. У 1969 р. 10 травня в Ню Йорку відбулася зустріч буковинців, на якій старший Петро Грегорович пригадав присутнім про ті роковини. 4-го липня 1969 р. заходом старшини „Запороже" влаштовано зустріч, попереджену Богослуженням та Панахидою за померлих їх членів, включно з недавно померлим д-ром Романом Зарецьким 25 травня 1969 р. у Відні, на 59 році життя, які відправив о. прот. мітрат Іван Ткачук в українській п р а вославній церкві Всіх Святих при 11-й вул. в Ню Йорку. Перед престолом поставлено запорізьку малинову шапку та запорізькі барви: малиново біло-золоту стрічку, перехрещену чорною стрічкою з символом жалоби по померлих членах. УАК „Запороже" ЗСА в Ню Йорку після тих церковних відправ відбуло скромний „салямандер" помники в Українському Народному Домі, з участю старшого мґр. Грегоровича, писаря мґр. Стефи Жуковської та членів: мґр. Нізі Мареш - Джулинської, д-ра Василя Одинського, д-ра О. Соколишена, о. прот. мітрата Івана Ткачука, який є членом Братнього Козацтва УАК „Чорноморе", і інших. Слід ще зазначити, що запланований після Ювілею УАК „Запорожа" в 1960 р. в Ню Йорку „Запорізький Альбом" вже закінчений, понад 100 сторінок здано до друку й можна сподіватися, що вкоротці збірник побачить світ.

О. С.

З подорожі до Юкатану

(До фейлетону на сторінці 2-ій)

Авторка репортажу Оксана Лукашевич на тлі стародавньої піраміди

Новий совєтський закон дозволяє кайдани і стріляння до в'язнів

(Закінчення зі стор. 1-ої)

дозволене тільки з родичами".

„Хто не працює, той не їсть". „Перебуваючих у поправно - трудових колоніях використовувати на важких роботах" — іншими словами, це новочасна, урядом оправдана і встановлена, каторга.

Засуджені не мають права на відпустку, їхній професійний стаж не буде їм врахований після випуску на свободу, роки праці в таборі чи тюрмі — не будуть зараховані до пенсійного віку і т. п. Всі особи, що їх уже в „колонії" кинуть до карцеру, або ізолятору, чи введуть на особливий „штрафний режим", „мусять одержувати харчі за зниженими нормами". „Норми харчування і матеріяльно - побутового забезпечування позбавлених волі людей встановлює Рада Міністрів СССР".

У статті 39-й сказано, що за спротив емведистам - кагебістам у „колоніях" чи тюрмах, за інші проступки в'язнів — „надягати на них кайдани - наручники, або „смирительние рубашки"".

Якщо позбавлені свободи нападають, заважають чи перешкоджають „виконувати свої обов'язки" кагебістам „та іншим особам", „або намагаються втекти" — стаття 39-та дозволяє по них стріляти з вогнепальної зброї. „Під час наміру втечі жінок і неповнолітніх не можна застосовувати вогнепальної зброї".

Розділ 6-й нового закону говорить про „засланців, висланих на трудові роботи — без позбавлення волі"!..

Такі засланці мають право вибирати місце висилки-заслання, крім районів, які їм заборонені судом. Суд встановлює також, яку суму з їхніх заробітків постійно, впродовж усіх років заслання, забирає собі держава. „Засланці без позбавлення волі" не мають права самі змінювати ні місця прожиття, ані місця праці.

У параграфі 49 зазначено, що за людьми, які відбули покару, але не виявляли особливих прикмет „перевиховання" — дозволено законом після їх звільнення на свободу „встановити адміністративний нагляд органів міліції". „Порядок здійснення адміністративного нагляду над особами, звільненими з місць позбавлення свободи, встановлюється законодавством Союзу ССР і союзних республік".

Після прочитання проєкту цього нелюдського закону одна з „депутаток" Верховної Ради у Москві заявила, сказано в „Известиях" з 12 липня 1969 р., що „увесь уклад життя совєтського суспільства дуже людяний". Закон прийнято, як і всі інші — одноголосно. Новим законом на території новочасної Російської імперії СССР відновлено старі царські режимні порядки з таборами, засланцями, кайданами на руках та пострілами в спину непокірних в'язнів „за спробу втечі"... **НН**

Понад тисяча пластової молоді таборує

Дня 12-го липня 1969 почали діяти пластові табори на „Вовчій Тропі" біля Іст Четгем, Н. Й. — юнацький-хлоп'ячий (для новаків табір почався тиждень скорійше) — на „Бобрівці" біля Гартфорду, Кон. табори для новацтва і юнацтва, на „Писаному Камені" біля Клівленду, Огайо — табори для новацтва і юнацтва, а на „Зеленому Ярі" біля Дітройту, Миш. — табори для новаків і юнаків. Дня 5-го липня ц. р. розпочалися новацькі і юнацькі табори на „Новому Соколі" біля Боффало, Н. Й., а від 28-го червня 1969 р. діють пластові табори новачок і юначок на Пластовій Оселі Станиці Чикаго в Вестфільд, Висконсин.

Дня 12-го липня ц. р. закінчився двотижневий вишкіл для пластових виховників — для дівчат „Школа Булавних" на „Бобрівці" (28 учасниць та інструкторки — командантка пл. сен. Дора Горбачевська) і для хлопців „Лісова Школа" в Гантері, Н. Й. — (36 учасників та інструктори—комендант пл. сен. Ігор Раковський).

1. **„Бобрівка".** Організацією таборів займається пл. сен. Ярослав Лучкань.
   а. Табір новачок — пл. сен. Олена Прасіцька, командантка — учасниць 59
   б. Табір новаків — ст. пл. Андрій Гадзевич, командант — учасників 21
   в. Табір юначок пл. сен. Люба Крупа, командантка — учасниць 95
   г. Табір юнаків — ст. пл. Олег Колодій, командант — учасників 59
2. **„Вовча Тропа".** Організацією таборів й адміністрацію Оселі займаються п. Володимир Сушків і пл. сен. Михайло Юзенів.
   а. Табір новаків. — пл. сен. Володимир Мельник, командант — учасників 139
   б. Табір юнаків — пл. сен. Теофіль Старух, командант — учасників 115
3. **„Новий Сокіл".** Організацією таборів займається пл. сен. Богдан Пашківський і пл. сен. Іван Крамарчук.
   а. Табір новачок — ст. пл. Христина Татомир, командантка — учасниць 48
   б. Табір новаків — ст. пл. Андрій Ренер, командант — учаників 40
   в. Табір юначок — пл. сен. Христина Ковч, командантка — учасниць 59
   г. Табір юнаків — пл. сен. Михайло Бучок, командант — учасників 47
4. **„Зелений Яр".** Організацією таборів займаються пл. сен. Євген Турянський і п-ні Ляля Патерин.
   а. Табір новаків — ст. пл. Юрій Баран, командант — учасників — 41
   б. Табір юнаків — ст. пл. Василь Лончина, командант — учасників — 35
5. **„Писаний Камінь"** Організацією таборів займаються Петро Полянський — і пл. сен. Ярослав Кришталович.
   а. Табір новачок — ст. пл. Віра Слободян, командантка — учасниць 20
   б. Табір новаків — ст. пл. Андрій Фединський, командант — учасників — 19
   в. Табір юначок — пл. сен. Люба Козбур, командантка — учасників —30
   г. Табір юнаків — ст. пл. Орест Баранський, командант — учасників — 20
6. **„Пл. Станиця Чикаго".** Організацією таборів займаються пл. сен. Дмитро Пілецький, пл. сен. Роман Заяць, ст. пл. Лариса Ляшевська і Юрій Пеняк.
   а. Табір новачок — ст. пл. Дарія Якимчук, командантка — учанниць — 75
   б. Табір юначок — ст. пл. Софія Мартинець, командант — учасниць — 35

Разом таборує в липні пластунок -ів 957 осіб. Відбули „Школу Булавних" і „Лісову Школу" 64 осіб. Разом 1021 осіб.

Всі табори дбайливо підготовані, а добір командантів і членів Булав дають запоруку, що вони пройдуть з великим успіхом.

пл. сен. Зенон Корчинський
голова К.Т.К.

Для тих, кого це може цікавити

(Закінчення зі стор. 2-ій)

демократів", які займаються голосними деклямаціями про цілковиту відрубність і навіть ворожість своєї революційної концепції у відношенні до т. зв. капіталістичної, тобто — антикомуністичної західньої демократії, деклярую́чи орієнтацію тільки на власні сили плюс якась ближче не означена символічно - містична „третя сила". Але практично ця концепція, якщо йдеться про цілість комуністичної системи, фактично не є навіть концепцією революційною, в розумінні концепції знищення цієї системи, а концепцією, по суті, революційного визрівання внутрі цієї системи сил її політичної перебудови на базі демократії. В логічному своєму висновку ця концепція розрахована на історичний процес впродовж кількох поколінь, отже в пляні прямої революційної дії, в умовах сьогоднішньої відносно стабільної за панування миру совєтської дійсности вона також нереальна. В кожному разі проблему НАЦІОНАЛЬНОЇ революції; тобто — проблему державного відокремлення від совєто - російської імперії в обставинах цілковитого СОВЄТСЬКОГО ОТОЧЕННЯ ця концепція ніяк не резв'язує". („Україна сьогодні і ми", Торонто-Ню Йорк, 1954, стор. 39-40).

Перехід Василя І. Гришка на „третій шлях" і орієнтація на, як він сам назвав, „символічно - містичну" „третю силу" і „третю революцію" є ствердженим фактом. В дусі цієї нової орієнтації на „визрівання внутрі цієї (тобто — комуністичної — М. С.) системи сил її політичної перебудови на базі демократії" написане відоме „Звернення" чи „Заява" 35-ти професорів, яку підписав і тодішній член ЦК УРДП без порозуміння з керівними органами і проти виразної рекомендації тодішнього Генерального Секретаря УРДП, а теперішній проводир „поступового напрямку" Василь І. Гришко. Ту „Заяву" підписав і член ЦК, а теперішній член „колективного керівництва" „поступового напрямку" проф. М. Г. Воскобійник. Обидва вони не тільки не шкодують, що так поступили, а навіть гордяться. І обидва вони мають якесь число прихильників. Це їхнє право. А моє і моїх однодумців право не погоджуватися із такими поглядами, відмежовуватися від них і навіть відкремлюватися та поборювати.

Редактор чикагського „УЖ" Т. Л. у статті „Перед 10-тим Конгресом УККА" (ч. 12 за 29 червня ц. р.) вже смакував, пишучи: „Такий самий поділ наростає внутрі партії УРДП, в якій розрив поміж приклонниками позицій голови партії В. Гришка та приклонниками ген. секретаря партії М. Степаненка стає щораз наявнішим. На останньому з'їзді УРДП в ЗСА, що відбувся кілька тижнів тому в Ню Йорку (мова йде про з'їзд ОУРДП, на якому „переміг" „поступовий напрямок" — М. С.), мимо позірної єдности, вибори до керівних органів партії на тому терені проходили під знаком добору противників Степаненка і не буде несподіванкою, як одного дня появиться лист..., в якому приклонники М. Степаненка обкидуватимуть образами приклонників В. Гришка". Треба признати, що редактор „УЖ" у цьому випадку мав доброго інформатора. Помилився він тільки у своєму прогнозі, бо вже появилося „обкидування образами" й несусвітніми вигадками „Інформаційне повідомлення" „колективного керівництва" „поступового напрямку" в числі 29-му ульмівських „Українських вістей" за 13 липня ц. р., де із М. Степаненка зроблено таку карикатуру, якій позаздрять і наклепники із київського „Перця". Власне ця карикатура і спровокувала моє вимушене слово „ДЛЯ ТИХ, КОГО ЦЕ МОЖЕ ЦІКАВИТИ".

На закінчення треба ствердити, що поділ в УРДП річ не нова. В 1948 році було виключено „лівих революційних демократів" на чолі із тодішнім Генеральним Секретарем Г. Подоляком. До тієї групи належали визначні публіцисти і доктринери типу І. Майстренка, Б. Левицького, Василя Ривака (що „третю силу" віднайшов нарешті у Львові), Турчмановича, Паладійчука, Голубничого, Стиранки (якого тепер „вичистили" із „Шляху перемоги"). Було їх досить і були вони непересічними особистостями. В 1969 році „ліві революційні демократи" виключать і віддадуть під „розгляд контрольно-судових органів партії" М. Степаненка за його „праву опозицію". Зовсім певно, що справжня УРДП, позначена печаттю духа великого українця нашого часу — Івана П. Багряного, мало від цього втратить. Особисто мені приємно усвідомлювати, що я, громадянин вільної країни, крім „контрольно - судових органів" „поступового напрямку", мені не загрожує ні Вишинський ані Єжов. А „поступовий напрямок" ще не має своєї поліції і своїх концентраційних таборів. В Україну ж „третьої сили, третього шляху" і після „третьої революції" Василя І. Гришка я таки не поїду. І її не визнаю. І не назву Колосову „своєю сестрою". І не виречуся наших максималістичних вимог — „програми максимуму": Незалежної і Соборної Української Народної Республіки. І не підпишу послання до Брежнєва, Косигіна, Шелеста та інших катів України. І не користатимуся із реклям „Української книги", якщо Всевишній дозволить мені видавати колись газету або журнал. І не буду проповідувати й здійснювати громадянської війни серед української еміграції. І не буду користуватись із т. зв. зустрічів для того, щоб одержати привіт від Колосової або її заленкання допомогти моїм кревним в Україні чи дочекатися... візити голови колгоспу. Поділ в УРДП ствердив рівно через 20 років після першого поділу сам проводир — Василь І. Гришко своїми діями та заявами.

У світлі того, що сталося, заявляю тим, кого це може цікавити із середовищ української самостійницької еміграції, що від часу останніх „ідеологічних" імпровізацій проводиря Василя І. Гришка і практики його однодумців із „поступового напрямку" і „колективного керівництва" не маю з ними нічого спільного, а після 1-го червня, коли тутешня клітина УРДП — ОУРДП стала на шлях „третьої сили і третьої революції", також не зв'язаний і організаційно. В Державному Центрі Української Народної Республіки я репрезентую не „поступовий напрямок" під керівництвом В. І. Гришка, П. К. Волиняка, М. Г. Воскобійника і Ф. С. Гасника, а хай і консервативних та всіх чесних, жертовних і відданих ідеї Української Народної Республіки послідовників сл. п. І. П. Багряного, а також безпартійних патріотів - самостійників різних поколінь і станів.

Микола Степаненко

ЙОРДАНСЬКИЙ УРЯД ПРИКОРОТИВ діяльність арабських терористів, які робили випади з території Йорданії проти Ізраїлю, стягаючи цим на Йорданію відплатні ізраїльські акти. В Йорданії є коло 15.000 членів підпільно - революційних протиізраїльських організацій. Йорданські власті толерують їх і навіть сприяють їм, але, щоб асекурувати себе перед пімстою збоку Ізраїлю, заборонили їм носити важку зброю й посідати протитанкові базуки та запаси динаміту.

СПОРТ

Редагує В. Сохан

ТЕНІСОВІ ПЕРШОСТІ СУАСТ-СХІД

В суботу і в неділю, 19-го липня, відбудуться на відпочинковій оселі УНСоюзу „Союзівці" тенісові першості Союзу Українсько-Американських Спортових Товариств - Схід в індивідуальних конкуренціях чоловіків, жінок і сеньйорів. Переможець конкуренції чоловіків одержить мандрівну Чашу Романа Слободяна, почесного члена Головного Уряду УНСоюзу, а переможці конкуренції жінок і сеньйорів одержать чаші Карпатського Лещетарського Клюбу з Ню Йорку, який є господарем цих змагань. Початок змагань визначений на годину 9-ту ранком, в суботу, 19-го липня. Вписове від кожного учасника — $ 3.00.

— о —

ВІДБИВАНКОВИЙ ТУРНІР СУАСТ-ПІВНІЧ

Відбиванковий турнір за першість СУАСТ-Північ, делегатури УСЦАК, відбувся в Чікаго в руханкових залях Гумбольт Парку в суботу, 26-го квітня. Організатором цього турніру чоловіків та жіночих дружин була Управа СУАСТ-Північ, а господарем чикагський Пласт. Керівником цих українських першостей був Ярослав Дикий, організаційний референт СУАСТ-Північ, а секретарем був Петро Головатий. В жіночих змаганнях секретарювали: Варвара Яримович, Христя Коварчин, Христя Макогін, Ярослава Дика і і Богдан Ярośкий. З Управи УСЦАК допомагав у проводі змагань Степан Малащук з Клівленду. В цьому турнірі взяло участь девять дружин: 5 жіночих і 4 чоловічі. На жаль, хоч турнір відбувався в Чікаго, не взяла участи ні одна дружина відділення УАСТ „Леви", які постійно змагались у попередніх турнірах СУАСТ-Північ.

Голова СУАСТ-Північ інж. Володимир Левицький відкрив турнір о год. 10.55 рано і вияснив правильник турніру, який почався о год. 11.30.

Вислідн змагань дружин чоловіків:

СУМА „Крила" — Пласт, Чикаго 0:2 (4:15,8:15)
Пласт, Клівленд — ОДУМ, Чикаго 1:2 (15:4,13:15, 13:15)
Пласт, Чикаго — ОДУМ, Чикаго 2:0 (15:4, 15:1)
СУМА „Крила" — Пласт, Клівленд 0:2 (11:15, 5:15)
Пласт, Чикаго — Пласт, Клівленд 2:0 (15:9, 15:5)
СУМА „Крила" — ОДУМ, Чикаго 0:2 (9:15, 6:15.)

Суддювали ці змагання: Орест Стецяк, Юрій Савич, Ярослав Вігун, Тарас Гораевський, Роман Михальцевич і Тарас Ліськевич. Секретарем всіх чоловічих змагань був П. Головатий, секретар СУАСТ-Північ. Дружини ОДУМ — Чикаго і Пласт — Клівленд змагалися впродовж цілого турніру в п'ятку.

Кінцева табеля першостей дружин чоловіків

		сети
1.	Пласт, Чикаго	6:0
2.	ОДУМ, Чикаго	4:3
3.	Пласт, Клівленд	3:4
4.	„Крила" Чикаго	0:6

Склади поодиноких дружин

Пласт, Чикаго: Тарас Ліськевич, Тарас Гораєвський, Данило Григорчук, Юрій Савич, Олександер Терлецький, Олег Караван, Андрій Бойкевич.

ОДУМ, Чикаго: Володимир Косогор, Анатолій Стеловий, Богдан Дерень, Віктор Ботвин і Ярослав Атаповський.

Пласт, Клівленд: Орест Стецяк, Юрій Попель, Зенон Голембйовський, Ігор Турчиневич і Ярослав Вігун.

СУМА „Крила", Чикаго: Роман Михальцевич, Іван Гулик, Віктор Курпіта, Євген Андрущишин, Микола Іваник, Стефан Боднар і Василь Абрамюк.

Вислідн змагань жіночих дружин:

Пласт, Чикаго — Пласт, Клівленд 2:0 (15:3, 15:3)
СУМА „Крила", Чикаго — „Черник", Дітройт 2:1 (15:8, 0:15, 15:0)
Пласт, Чикаго — ОДУМ, Чикаго 1:2 (11:15, 15:7, 11:15)
Пласт, Клівленд — „Черник", Дітройт 0:2 (3:15, 5:15)
ОДУМ, Чикаго — „Черник", Дітройт 0:2 (0:15, 5:15)
СУМА „Крила", Чикаго — Пласт, Клівленд 2:0 (15:11, 15:8)
Пласт, Чикаго — „Черник", Дітройт 0:2 (6:15, 13:15)
ОДУМ, Чикаго — Пласт, Клівленд 0:2 (12:15, 11:15)
Пласт, Чикаго — СУМА „Крила", Чикаго 0:2 (8:15, 7:15)
СУМА „Крила", Чикаго ОДУМ, Чикаго 2:0 (15:1, 15:8).

Змагання жіночих дружин суддювали: Андрій Дурбак і Ярослав Дикий.

Кінцева табеля першостей жіночих дружин

		сети
1.	„Крила", Чикаго	8:1
2.	„Черник", Дітройт	7:2
3.	Пласт, Чикаго	3:6
4.	Пласт, Клівленд	2:6
5.	ОДУМ, Чикаго	2:7

Склади поодиноких дружин

СУМА „Крила", Чикаго: Іванка Каравай, Марійка Румсович, Анна Ля Джоя, Стефа Томашевська, Стефа Остапчук і Марійка Гаргай.

„Черник", Дітройт: Ірина Шумило, Уляна Мизяк, Кароль Клярк, Софія Ліщкевич, Стефа Присяжнюк, Зірка Клярк і Мирослава Коваль.

Пласт, Чикаго: Марта Гарасовська, Мотря Тропчук, Ірина Дурбак, Тамара Кузик, Ярослава Дика, Оріяна Скоморох, Марія Чичула і Варвара Яримович.

Пласт, Клівленд: Мотря Грушкевич, Оля Андрієвська, Арета Гіцинська, Дарка Данилишин, Ксеня Рощаковська і Христя Макогін.

ОДУМ, Чикаго: Ліда Косогор, Ліда Хованська, Катя Козир, Таня Руденко, Галя Одарченко і Галя Малежик.

Після закінчення гор турніру промовив до всіх його учасників голова СУАСТ-Північ інж. Володимир Левицький. Він подякував ОУМ Пласт, Чикаго, господареві турніру та закликав всі дружини взяти участь у цьогорічному відкритому турнірі УСЦАК, який відбудеться в Торонті. Він теж вручив переможним дружинам чаші: дружині чоловіків ОУМ Пласт, Чикаго — мандрівну чашу Кооперативи „Самодопомога" з Чикаго, а жіночій дружині СУМА „Крила", Чикаго — мандрівну чашу д-ра Павла Надзікевича.

Петро Головатий

— о —

„Ч. СІЧ" — „ЛЕГІЯ" 1:3

Нюарк, 9-го липня. — „Чорноморська Січ" виступила до цих міжнародних футбольних змагань без конструженого на попередніх змаганнях Ернеста Поля, який, між іншим, був колись змагуном „Легії", яка саме торі (1955 року) здобула мистецтво Польщі. Хоч і в неповному складі, „Ч. Січ" заопрезентувалася безсумнівно гідно, заграла добре, а фінансовий успіх для клюбу був наглядний при 2.500 глядачів. Всі глядачі вийшли без сумніву досить вражені, так що відійшли зо всіх вдоволеними.

Сама гра мала дві зовсім різні половини: першу із значною перевагою „Легії", яка здобула тоді трої ворота, другу із рівнорядними партнерами, при чому „Ч. Січ" мала вже багато моментів, в яких переважала та загрожувала воротам дружини із Варшави. Здобуті в цій півгрі ворота були заслуженими, а навіть коли б січовикам було повело вирівняти рахунок, поляки не мали б були причини до нарікання. „Ми грали в другій половині без сумніву слабше" — признав по змаганнях керівник „Легії" Бронислав Вродецкі. Неуспіх дружини „Ч. Січ" був, на мою думку, спричинений не лише доброю грою „Легії", але теж у великій мірі надто дефензивною тактикою нашої дружини, яка цим дозволила вести гру переважно на половині гриця „Ч. Січі". В другій півгрі „Ч. Січ" перейшла до офензиви, пересунувши Вестрале ближче воріт „Легії" та форсуючи м'яч до переду акціями, які започаткував Олексин. Тоді теж інші змагуни перестави́лися на офензивну гру. В загальному всі змагуни „Ч. Січі" грали дуже завзято і жертвенно, але на окреме вирізнення заслуговують на тлі інших Гавран на обороні, Каздоба, Віналес і Сиилик на помочі та Олексин і Сісга в нападі.

Склад „Ч. Січі": Моралес, Гавран, Грот, Сиилик, Каздоба, Віналес, Чижович, Меги Вестрале, Сісга, Олексин, Саварин, Манфред.

І. Я. Х-як

Посмертні згадки

АННА МИХАЛЮК, довголітня членка Т-ва ім. Ів. Франка, Відд. 266 в Амстердамі, Н.Й., померла 2-го липня 1969 р. на 74 році життя. Покійна народилася 22-го червня 1895 р. в селі Почапи, пов. Золочів, Зах. Україна, до ЗСА прибула в 1913 році і стала членкою УНСоюзу 28 лютого 1924. Полишила в смутку мужа Василя, дві замужні дочки, Любу Бурр і Зосю Черрі, сина Евгена і сиинову, сестру в Україні, чотири внуки та ближчу і дальшу родину. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійну на вічний спочинок з церкви св. о. Миколая дня 5 липня 1969 р. на українській цвинтар св. Миколая в Амстердамі, Н.Й.
Вічна Їй Пам'ять!

Василь Труфин, секр.

Розшук

Сестра **ВІРА** пошукує брата **ТИМОФІЯ МАРУНЯКА** (м'ясар), сина Теодозія і Василя, ур. 1 листопада 1919 р. в селі Гонятичі, пов. Львів. Хто знає би про нього, або він сам, прошу писати до: Danuta Hajduk, c/o E. Beer, 1841 Central Ave., Yonkers, N.Y. 10710, Tel: (914) 793-3452.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

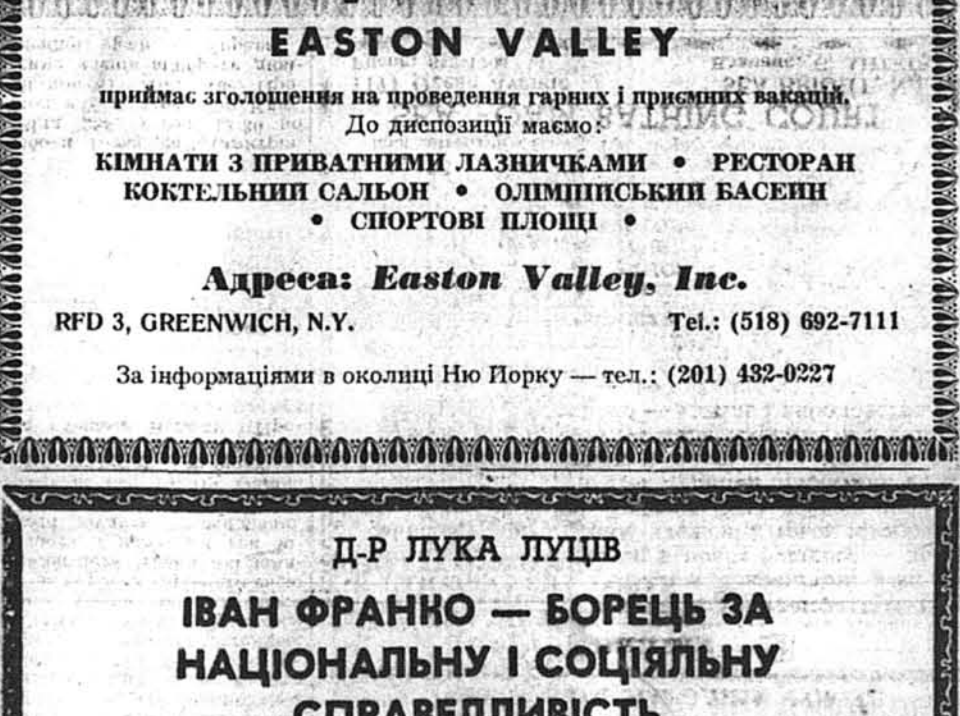
НЕДІЛЯ, 20-го ЛИПНЯ, 1969 р.:

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. — Повідомляється всіх членів Відд. 370, що місячне збирання вкладок відбудеться у вищезгадану неділю. Секретар Відділу буде збирати вкладки від 8:30 рано аж після закінчення останньої Служби Божої. Проситься всіх членів, які залягають з вкладками вирівняти свою залеглість. Члени, які залягають з вплатами три місяці, будуть суспендовані. У суботу 19-го липня завезти до нас д-р Яр. Падох, пр. секретар УНСоюзу, який, бажає познайомитися із членами Відділу. Проситься всіх членів прийти та послухати про поступ УНС і як Ви, члени, можете допомогти в рості УНС. Є нагороди, коли залишете нового члена. Цього року багато з новоприбулих мають виплачені грамоти, тож треба подумати, щоб дальше бути членами УНСоюзу. — В. Гіль, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. — Місячні збори Б-тва св. Димитрія, Відд. 288, о год. 12:30 по пол. в Укр. Амер. Гор. Клюбі при 817 Лінн Аве. Просимо членів відібрати дивідендові чеки. — Управа.

НАША БУДУЧНІСТЬ У НАШІЙ МОЛОДІ!
Єдиною гарантією виховання і освіти наших дітей і внуків, мимо нежданого нещастя в родині, це вчасне і достатнє життєве забезпечення. Не відкладайте його навіть до завтра. Ще сьогодні забезпечіть себе і всю родину
в УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ!

ТАРЗАН, Ч. 6217. Тарзан і Іто очікують спадунів.

На терасі палацу, осяяній рожевим місячним світлом, Тарзан і Іто очікують перелету парашутного війська з летунської бази в Момбузі.

Тарзане, мені здається, що я чую їх!

Бачу їх! Вони кидають вогонь на нас!

Ні, Іто, вони скидають світляні блиски, щоб парашутисти могли бачити!

За наказами, з докладно визначеним часом, наспівають великі транспортні літаки, щоб скинути своїх людей і вантаж в країну Тарзана.